Pulcer quid faceres/ꝙd in oī ꝑte decor⁹.
Omni cū plenus ſorde/ſuꝑbis homo:
Dicis diues ſum nec egēs/neſcis q₂ pauꝑ
Nudus/cecatus/vilis es atq₃ miſer.
Proſpa ſors nutrix ē hui⁹ſubdola peſtis
Aſpera ſanat eam ꝓſperiore manu.
Unus vt e patrib₉ ventoſo corde careret
Demone vexari queſijt/obtinuit.
Ergo ꝙd aduerſas tāto fugim⁹ ſtudio res
Cōſulimus ſortes/fidimus in medicis.
Sed nolo tentare deum dices/agis apte.
Si tamen anteferes ꝓſidiu₃ domini
Angelicum ſi ſubſidiū/ſi ſpemq₃ fidemq₃:
Cura nec humanis ſit nimis auxilijs.
Cura ſuꝑflua fit/ſi pl⁹ ſi nō vt oportet.
Nec ꝑ ꝑſone conditione ſtatu.
Tu corpus refoue/tu cura ſedulo carnem
Quid niſi cōfeſtim putre cadauer erit:
Spūs eternus datus eſt tibi/iure colatˀ.
Atq₃ humilis/mitis/vilis/et eſto tibi.

Finit.

Sequitur ſermo

de penitentia factus ꝑ eundem dominum cancellarium/in cena domini.

SI non lauero te/nō habebis partem mecum. Joh.xiij.⁊ in euangelio ꝑſentialiter recitato. Amplius laua me domīe ab iniquitate mea et a peccato meo munda me.q₂ coinquinauit me minis/ne ad ꝓnunciandum ſcīm verbū tuu₃ vir pollutus labijs reprobus ⁊ incircumciſus inueniar. Male nimiꝝ ꝓſumit ſordes alienas vel loquendo vel opando tergere qui totus peccati volutabro demerſus eſt. Quamobre₃ tibi domine ieſu/non tantu₃ pedes affectionum ſed etiam caput intentionum et manus opationum ad abluendum offero. Irrora deſuper diſtilla pluuiam voluntariam gratie tue.quatenus ſper venam oris mei egrediatur verbum plenū virtutis.et bene ſonans.quo per auditum ſuſcepto.mundi fiant omnes ꝓpter ſermonem tuum.digni quoq₃ inueniamur habere partem que repromittiˀ mundis corde. quia ipi te deum videbunt. Fiat hoc illa .i. tercedente mundarum mundiſſima matre tua quam interpellamus ꝓpter hoc atq₃ ſalutamus dicentes. Aue gratia plena. Si non lauero te ⁊c. Dura valde q₃ tremenda ſententia.ſi non lauero te:non habebis partem mecum. Attendat veſtra deuotio' que ſit pars cuius ablationem dominus cōminatur ei qui lotus ab eo non fuerit. ⁊ agnoſcet q₂ hic ſumma paupertate/miſeria ⁊ calamitate ꝓmitur. Quippe pars iſta dominus eſt. qui ſe mercedem magnam et omne bonum nominauit de qua gloriabundus ꝓpheta totus exultauit dicens. Deus cordis mei et ꝑs mea in eternum deus. Pro qua inſuꝑ commendatur maria quia optimam partem elegit que non auferetur ab ea. cui pars hec vberrima et maxima portio non ſufficit/nimis auarus vel ſtolid⁹ē. Quid eſt igitur dominum dicere. Si non lauero te/non habebis partem mecum:niſi eum dare patenter intelligi. ſi non lauero te. nō hēbis me. ſeparaberis a me. Porro quid vltra ꝓfecto reliquum eſt. niſi vt talis illotus/ꝓijciatur a facie dei/etiam a ſorte ſanctoꝝ. eatq₃ maledictus in ignem eternum cū illis. quoꝝ (ſicut apocalipſis ſcribit) pars erit in ſtagno et igne ardenti ⁊ ſulphure. Ignis quoq₃ grando nix glacies ſpiritus ꝓcellarum pars calicis eoꝝ. Si pars vero illotoꝝ tam horrenda tam intolerabilis dicitur. de toto quid expectandū cenſemus. Maledictus qui partem ſuam hoc modo facit deteriorem. Terreat igitur vnumquēq₃ noſtrum viri patres ⁊ fratres. terreat et erudiat hec formidanda nimis ſententia. ſi non lauero te/non hēbis partem mecum. Primum erat vt viuēdo innocenter/cuſtodiremus nos immaculatos ab hoc ſeculo. nūc vero q₂ polluta ē noſtra mens et cōſcīa. ſupereſt vt lotio diuina nos emūdet. Sed vnde ſordes in nobis: Undiq₃ ꝑſus. Polluit nos ſuꝑbia inuidia ira accidia ⁊c. Polluit nos ſicut olim in lege immūdus cibus ⁊ hoc ꝑ malam delectatiōem. Polluit nos immūdus morbus vt lepra ꝑ malū conſenſum. Immundus tactus in ope. Immūdus locus in ꝑuerſa cōſuetudine. Polluit nos ꝑ omne₃ modū ꝑs quā arbitramur nr̄am eſſe/mundana cupiditas. que eſt ꝑs vilis vana fragilis ⁊ damnoſa. Talem ꝑtem figuratam habemus in Nabugodonoſor. de q̄ Danielis.iiij. Cū feris ꝑ ſes⁹ i herba terre. Cor eius ab humano cōmuteˀ ⁊ cor fere deˀei. Attendite vilē ſocietatem. q₂ cū feris carētibus ſenſu. Et nonne homo cū i honore eſſet non intellexit: compatus ē iumētis inſipientibus ⁊c. Vide vilem poſſeſſionem

quia in herba terre. Et quid herba terre
niſi terrena felicitas. de qua ꝓpheticus ſer/
mo. Mane ſicut herba tranſeat. mane flo/
reat ⁊ tranſeat. veſpe decidet induret ⁊ are/
ſcat. Deniq̄ꝫ cōſidera vilem commutationē
et coꝛ fere detur ei Fera etſi nō habet ſapiē
tiam/retinet tñ crudelitatem Sic illoti/be
ſtie ſunt in humana effigie latitātes ſcđm
verbū Senece ⁊ Boetij. Deductōe ꝫ omit
to. ¶ Sed vnde vobis lotio? Attēdite q2
B lauat nos ab inquinamentis nr̄is magr̄ ⁊
dn̄s noſter ieſus xp̄us. Effundam inquit
ſup vos aquam mūdam. Alioquin ſi non
lauerit/nullus mūdabitur. nemo nō priua
bitur p̄te ſua. Lauat autē. Quō lauat? mi
niſterio penitentie ſalutaris. que velut lo/
trix ſagaciſſima diligens ⁊ virtuoſa/prepa
rat aquā in cōtrione. abluit in cōfeſſione
extergit in ſatiſfactone. Sic reſtituit̄ pars
noſtra dens/in p̄fecta recōciliatione. Felix
pars. q2 velut pars beniamyn/ſupat in q̄n
q̄ p̄tibus/p̄tem immūdoꝝ. In bonis na/
ture que repantur. In bonis fortune q̄ poſ
ſidentur. In bonis gratie gratis. date que
multiplicantur. Deniq̄ꝫ in bonis gr̄e gra/
tificantis. ⁊ glorie beatificātis a quibꝫ alij
priuant̄. ¶ Animaduertat vnuſquiſq̄ꝫ no
ſtrū/quid dicat xp̄us quid ve intelligat ad
noſtrū documentū. ſi nō lauero te ⁊c. Ita
dicebat mihi ip̄a meditatio mea contexere
ſermonem cōſequenter de lotione peccato
rum p̄ miniſteriū penitentie/cuius eſt hoc
officium deſup commiſſum p̄ reſtitutione
partis noſtre. Offerebāt ſe concoꝛdantie ⁊
diſtinctiones ſine numero de ſcripturis/p̄
dilatatōe p̄ſecutionis p̄miſſoꝝ. tum ecce i/
ter meditandum ⁊ ſtudendum/irrumpere
viſa eſt ſecretum thalamū cordis mei. pe
ſtis improba/ſcientia inflans curioſitatis
noxie germen. poꝛtentuoſa mater eadem ⁊
filia. Monſtrum heu hoꝛrendum ingens
Hic ambulat in magnis et mirabilibꝫ ſup
ſe. Ponit in celum os ſuum et lingua eius
trāſit in terra. caput quoq̄ꝫ inter nubila cō
dit. quia ibi eſt tenebroſa aqua in nubibꝫ
aeris. ¶ Hec poſtq̄ꝫ animaduerterit perge
re me vt de penitentia loq̄rer. pepulit me.
ad cuius impulſum cum tremiſſem et faci
em conuertiſſem. ip̄a me toꝛua indignabū
daq̄ꝫ animoſitate ſuſcipiens vt arrogans
eſt ⁊ tumida. Abi inquit in malam hoꝛam
tuam. quid cogitas. quid oꝛdiris. quid pu
ſillus iſte et degener animus/obrepſit tibi

vt famam negligere vt perpertuam con/
flare nō hoꝛreas infamiam. Quid me ſpe
ctas ita. dum omiſſis conſiderationibꝫ al/
tis et ſubtiliſſimis ſpeculationibus. mate
riam communiſſimam aſſumis. quaſi in
eadem iugiter cantilena nugatoꝛia perſe/
ueres. quaſi pueriliter vulgariſſimum car
men afferas vel efferas. Linque humiles
materias. nunquid deſunt tibi miſteria/lō
ge plus difficultatis et vere laudis haben/
tia/circa ſacramentū altaris et benedicte
paſſionis Illic tuum ingenium. tuam ma
nifeſta eruditiōem. coꝛam viris omni do/
ctrina ſup̄eminēter eruditis. An ignoꝛas
vbi loqueris. Adde q̄ materia de peniten/
tia/non accuratū ſtilum vel elaboꝛatū ſed
quotidianum exigit. qđ locutionis genus
quaſi ſoꝛdidū iam apud modernos diſſo/
lutum floccidū ⁊ nauſeans cōtemnitur. p̄/
ſertim in ſermocinalibus extra ſcholam.
Nonne demum habet in promptu quili/
bet materiam hanc de penitentia/p̄ docto
res copioſiſſime p̄tractatam. iiij. ſententia
rum et in ſummis atq̄ꝫ tractatulis cōfeſſo
rum. Quiſquis ea legere voluerit prinꝰ in
telliget. Preterea queſo non te caſſo labo/
re fatiges. neq̄ꝫ turpem riſum tibi ſuſcites
C ¶ Hoc modo ſcientia inflans ſtomachan
do loquebat̄. tum eſurſum elapſa eſt ſicut
placuit altiſſimo charitas edificans cuius
introitum decoꝛem ⁊ aſpectum ſcientia in
flās que et ſup̄bie ſpiritu ⁊ inuidie tota ve
xabatur ferre non valēs/mox abſceſſit tūc
charitas ſic oꝛſa eſt. Te nō fallat p̄coꝛ. pre
coꝛ non abducat meretrix hec peſſima. ſci/
entia inflans curioſa vana garrula quietis
impatiens. que ſub ſpecie vana ſubtilita/
tis/mentes ſibi deditas euiſcerat toꝛquet.
veluti quibuſdā minutis muſcularū acu
leis. Hec gignit pruritū nō extinguit. Hu
ius hec occupatio eſt ſemp̄ diſcere ⁊ nunq̄ꝫ
ad ſcientiam virtutis. p̄uenire. arrogantio
res q̄ꝫ omnibus hominibus ſuos efficere
ſectatoꝛes. Hanc deſere. delectent te vtilia
magis q̄ꝫ ſubtilia/ad imitatiōem illiuſ qui
loquitur p̄ ꝓpham. Ego deus docēs te vti
lia. Nūquid non in tanta tempoꝛis egeſta
te/in tanto diſcrimine rerum/in tali moꝛ/
tis incertitudine docendi ſumus viuer̄ po
tius q̄ꝫ diſputare vel acute fātaſiari. Quod
tibi p̄cipitdeꝰ inq̄t ſap̄ia illa cogita ſp̄ Poꝛ
ro ſi q̄tidie peccādo ſoꝛdeſcimꝰ. q̄d ſalubri
us q̄d ve cōſuliꝰ q̄ꝫ vt de nr̄a lotiōe crebro

loquamur. Anxie queramus. aſſidue ꝑtra
ctemus. O quot ſibi videntur ſapiẽtes in
oculis ſuis. quot litterati et docti q̃ hec ne
ceſſaria ideo neſciunt. quia velut facilia le
gere retinereq; deſpexerunt. q2 inſup tem
pus ingenium curam in ſupua cuis cõtri
uerunt. q2 deniq; bonam vitam que taliũ
optima doctrix eſt. colere neglexerũt. quos
tandem ſi deo ꝓpicio reſipiſcere contingat
ſi ad meliora ſtudia mentem diuertere. pi
gebit affirmo pudebitq; tempꝛis acti. Qua
re: q2 feſſi et confracti nihil inuenient de vni
uerſo labore ſuo niſi vanitatem arguendã
et curam ſupfluam. ſentientq; vix ſe diſci/
pulos idoneos ad illa cogitanda/ in quib9
dudum magiſtri eſſe debuerant. qḋ et falſo
crediderant. q2 tam ceca ſemꝑ eſt tam inſo
lens/ inflantis ſcientie arrogantia. Senti
ent ad extremũ nihil difficilius eſſe arte be
ne viuendi. nihil plane ſubtilius: nihil ſub
limius atq; diuinius. Perge igitur vt cepi
ſti. neq; ſermonem de lotione pedũ anime
hoc eſt affectionũ/ quõlibet interrũpe. hoc
neceſſitas quotidiana. hoc inſtans paſche
feſtiuitas qua verus agnus dei cũ azimis
ſinceritatis et veritatis. edendus ẽ. Hoc ꝑ
ſens ſocietas eoꝝ qui non ſe ſolos ſed ali/
os habebunt erudiendo lauare/ flagitat et
expoſcit. At uero tradita ſunt hec in libris
theologoꝝ copioſe. tradita ſunt: ſcio etiaʒ
veritas altera que non tradita eſt. nec va/
cat omnib9 omnia legere. et habet quid la/
tentis energie viue vocis actus et in aures
transfuſa fortius ſonat et tenacius memora
tur ¶ Charitas hec ſuadens/ credite pſua
ſit facile monitis ſuis obſequi. Unde glo/
rioꝛ in dño de cuius munere eſt modeſtuʒ
piumq; quodlibet ingeniũ. Remãſerat ta/
men ſcrupulus aliquis/ ſi materiaʒ hãc de
penitentia lotrice mentis optima/ tractare
cõuenientius opoꝛteret vel declamatoꝛio
moꝛe vel ſcholaſtico. Primum accuratius
et venuſtius eſt. alterũ acutius et quodam
modo verius eſtimatur. Primũ magis ac
cõmodatur affectui. ſm intellectui Primũ
plus allicit. Scdm plus inſtruit. Tãdem
ex circũſtantia tempꝛis et ꝑ auditoꝝ quali/
tate inductus ſum ſcholaſticũ moꝛẽ gerere
Quotidianus nanq; ſermo eſt et ſcholis
vſitatus. nec rurſus egemus interꝑte ſi in
telligatur etiam a parum intelligentib9 be
ne ſatis eſt. Omittatur oꝛnatus/ niſi q̃ ſpõ
D te prouenerit. ¶ Dicamus in pꝛimis alti/
us repetentes/ q2 lauat nos chꝛiſtus mini/
ſterio penitentie ſalutaris. que penitentia
haurit aquam et quodammodo fundit in
peluim coꝛdis noſtri per contritionem. ab
luit et ſoꝛdes eijcit per confeſſionem. exter/
git deſiccat et clarefacit per ſatiſfactionem
Hec tria per oꝛdinem nunc egit emun/
datoꝛ noſter chꝛiſtus miſit aquaʒ. lauit. ex
terſit. Hec dicendo ꝝ ſumma eſt hec tria no
taſſe lego pſalmiſtam. Dixi confitebor ad
uerſum me ⁊c. id eſt firmiter ꝓpoſui. ecce cõ
tritionem. Iniuſticiam meam domino. ec
ce confeſſionem. Et tu remiſiſti impietatẽ
peccati mei. ecce ſatiſfactionem. Et rurſuʒ
alibi. Iniquitatem odio habui. hec eſt cõ/
tritio. et abominatus ſum. hec eſt confeſſio
que extra vomit abominabilẽ peccati ſoꝛ/
dem. Et legem tuam dilexi ⁊c. Hec eſt ſa/
tiſfactio in cuſtodia legis dei. ¶ Nunc per
tractemus triplices huius officij cõditio/
nes. quaſi iter trium dierum perambulan
tes. Et quia in paucioꝛibus via magis: rẽ
totam ſub breuibus terminis atq; metha/
phoꝛis coartemus.

Itaq; ꝑ lotione noſtra miſtrata/
quam contritio non qualemcũq;
ſed calidam. mundam. amaram vi
uam crebꝛam et cõtinue ſcaturientem. Iu
xta que quattuoꝛ/ quadꝛuplex eſt de cõtriti
onis qualitate cõſideratio.

Prima cõſideratio

Q̃ aqua contritionis ſit calida. hoc fit per cõ
uerſionem in deũ. fide ſpe et charitate ſub/
nixam. Sicut homo auertens ſe a deo et
conuerſus ad creaturas/ ſoꝛdes contrahit.
ſic econtra mundatur. Hoc eſt quod dici/
tur a doctoꝛibus. quia quattuoꝛ requiſita
ſunt in contritione. Conuerſio ad deum.
auerſio a creatura. Infuſio gratie. et expul
ſio culpe. Hunc caloꝛem non habet aqua
illoꝛum qui dolent de peccatis ſolo timo/
re pene. ſicut fit in iã damnatis et in cõdem
nandis. ſicut communiter euenit in moꝛte
vbi affectio commodi que gelida eſt et nõ
iuſti/ dominatur. Quo circa ſequitur ex/
pediens eſſe ꝑuenire hoꝛaʒ moꝛtis ad hau
riendum hanc aquam et calefaciendũ/ ex
bona et quotidiana meditatione Signũ
frigiditatis eſt/ ſi homo crederet diu viue/
re/ vellet diu permanere in peccato. Non
ſic ille q̃ dicebat: ſe nõ minus ſeruituꝝ deo
ſi ꝯſtaret certiſſime ꝙ mille annoꝛum ſpacio

protractuꝛus eſſet vitam Sic illa que co/
gitans de inferni ſupplicijs et de odio dei
regnante in damnatis/ſupplicabat vt eti
am ſi damnaretur tamen deū diligeret. ſic
Job Etiamſi me occiderit/tamen in ipſo
ſperabo.

Secunda. Preterea ſit aqua
mūda contritiōis
Hoc dicit̄ ꝓpter eos qui cum ſuis lachri/
mis miſcent ꝓpoſitum delinquendi vel in
volūtate peccati huius vel iſtius manent
vel a manifeſtis peccati occaſionibus nō
declinant. Hec turbida aqua eſt/non mū/
dans ſed inquinans Sed queret q̄s. Op
tet ne contritū firmiter credere ꝙ de cetero
non peccabit. Plane non opoꝛtet. imo foꝛ
midandum eſt de ruina. alioquin temeri/
tas eſſet/qualis in petro. Siquidē aliud
eſt ꝓponere et velle non peccare p futuro.
aliud de hoc ipō pſumere. Dixerūt in hac
parte doctoꝛes aliqui ꝙ ſufficit negatiue
ſe habere. hoc eſt nō habere actuale ꝓpoſi/
tum peccandi. pſertim cū additur cōfeſſio
ſicut dicunt de baptiſmo qn̄ non opponit̄
obex. Alioꝝ rationabilioꝛ et ſanctis con/
foꝛmioꝛ eſt ſententia/ qd̄ opoꝛtet poſitiue
deteſtari peccatū et de melioꝛi vita ꝓpone/
re. Cōpatitur autem ꝓpoſitū illud timoꝛē
et tremoꝛem de caſu. ſed non amoꝛem de/
linquendi

Tertia. Rurſus tertio ſit aqua cō
tritionis amara. Hāc ha
bere volebat q̄ dixit. Recogitabo tibi om
nes annos meos: in amaritudine aīe mee:
Notandū tamen ꝙ duplex eſt amaritudo
talis. Una ex dictamine rōis et ſua deli/
beratione deteſtando peccatū. et hec ē vir
tus imperans doloꝛem. Alia ſequit̄ ama/
ritudo in ſenſu ſi non ſit indiſpoſitio com
plexionis vel conſuetudinis vel aliūde. et
hec non ſemp exigitur. qꝛ nō ſemp eſt ī po
teſtate noſtra flere ſenſibiliter etiam cū vel
lemus. imo et in aliquibus doloꝛ iſte poſ/
ſet eſſe nimi⁹ et declinans ad exceſſum. ſi/
cut in muliercul is aliquibus aut melāco/
colicis/habentibus ex leui cauſa lacrimaſ
etiam vſq̄ ad turbatiōem cerebꝛi et oculo
rum caliginem. Aliqn̄ plus meritoꝛiū eſt
velle flere et non poſſe q̄ꝫ fletibus abunda
re. hoc eſt qd̄ dicitur. Dole ꝙ non doles.
Queret vlterius aliquis/ſi cōtritiōis ama
ritudo tanta eſſe debet vt homo mallet dā
nari vel annihilari q̄ꝫ rurſus peccare. vel

etiam pdere omnia que habet/etiam coꝛ/
pus: Tolle inquiſitieōs tales curioſas ꝛ
et piculoſas et ideo omittendas o anima.
et dic ita. Tu ſcis fragilitatem meā. tu fi/
delis es ꝛ nō pmittis me tentari ſup id qd̄
poſſum. id eſt. non cadere in tales neceſſi/
tates hoc vel illud eligendi niſi dares vir/
tutem bene eligēdi. Hoc mō ſeruat̄. humi
litas cum iuſticia vbi ſi fieret electio alteri
us partis / immineret alterū ex his picu/
lis ſcꝫ pſumptio vel mēdaciū. ¶ Queres p
terea ſi quis habens filiū ex adulterio/te/
netur dolere de tali filio et velle ipm nō ha
buiſſe. Rn̄ſio ꝙ hic facienda eſt ſepatio fi
lij et peccati. Diligend⁹ eſt filius. odiendi
eſt peccatū. nec eſt vna dāda electio in bi
rebus. Nota de matre magiſtri ſentētiaꝝ

Quarta. Poſtremo ſit aqua co
tritionis viua. id ē cre
bꝛo et quaſi iugiter ſcaturiens. hanc opta
bat ꝓpha dicens Quis dabit capiti meo a
quam ꝛ oculis meis fontē lachꝛimarum.
Hoc ſic iplebit̄/ſi mox et ſemp vt fit actua
lis recogitatio de peccato: dolet homo de
teſtās illud/modis ꝛ dictis. alioquin vide
tur illud appꝛobare ꝛ nouiter delinquere.
ſic q̄ iuſtus eſt iuſtificabit̄ adhuc. ꝛ ſoꝛdi/
dus ſoꝛdeſcet adhuc. Qualis autē exigat̄
contritio de venialib⁹: Dicitur ꝙ virtua/
lis ſufficit. dum ſcꝫ quis in generali dete/
ſtatur omne peccatū ꝛ ad deū cōuertit̄. ¶
Felix aīa cui datū eſt habere talem aquā
calidā mūdam amaram et viuā. Sed ve
coꝛdi noſtro ꝛ ſimilibus coꝛdi duro ſuper
adamantem ꝛ ſilicē qd̄ niſi emolliat̄/male
habebit in nouiſſimo. Quis dabit huic a
quam in peluim coꝛdis mei. Percute do/
mine ieſu virga tua ſilicem hanc/vt fluāt
aque largiſſime. queādmodū factū eſt olī
pcutiente moyſe petram in deſerto. ¶ Le
gi de quibuſdam tuis ꝙ nō hn̄tes hāc aq̄ꝫ
ad nutum. pcuſſerūt ſeipos etiam verbere
et virga materiali vt inde cōſequēter te mi
ſerante cū plagis ꝛ ſanguine pflueret riuu
lus lacrimarū. Hec eſt vna ex induſtrijs p
ducendi hanc aquā. ¶ Alteram induſtri
am habemus in figura iacob/qui puteos
impletos humo et limo ſcꝫ philiſteis ip̄lē
tib⁹/mūdabat. aut alios fodiebat. vt abie/
cta terra/manent libero cōductu vena pu/
riſſima. O quotiens implet̄ aīa nr̄a limo ꝛ
terra ſcꝫ terrenis affectib⁹ et deſiderijs. qui
bus obſtruit̄ pn̄s meat⁹ aīe/ne ꝯtritiōis

aq̄ fluant. Ceteꝝ purgatio hec fit ꝑ emun-
datorium ieiunij et abſtinentie amarũ. ſi-
cut chriſtus ſurrexit a cena. depoſuit veſti-
menta. ¶ Tertia additur induſtria ꝑ ad-
iutorium orationis. vt ſi haurire aquaꝫ ſo-
li nõ ſufficim⁹: haurientes nobiſcum aduo-
cemus. q̄admodum egit ille qui a maria
magdalene gratiam impetrauit lacrimaꝝ.
Ad hoc figuraliter induceretur illud ſoli-
ni (ſi tamen verum eſt) de quodaꝫ puteo ꝓ-
fundo. in q̄ dum deeſſet aq̄/ aduenit virgo
ad os putei. et ſuo clamore aquam eduxit.
ſic anima per orationem ſicut axa ſuſpirãs
impetrauit irriguum inferius et irriguum
ſuperius. ¶ Vtuntur alij ꝓ quarta indu-
ſtria/ conſideratione miſeriarum ꝛ calami-
tatum quas vident in proximis. vt inde ꝑ
compaſſioneꝫ lachrimas eliciant. Sic fit
vt conſequenter miſereatur eoꝝ benignus
et miſericors deus. Conſiderat animaꝫ ꝓ-
priam quaſi fit in purgatorio. Hec indu-
ſtria locum habet in conſideratione paſſi-
onis domini noſtri ieſu chriſti. De qua di-
cit Bernardus q̄ nullum cor tam durum
eſt qđ non molliat ſi paſſio domini ad me-
moriam reuocetur. Hic oculus xp̄i in hac
conſideratione petrum reſpicit et flet ama-
re ¶ Per has vtinam aut ſimiles induſtri-
as/ proferret terra cordis noſtri/ fluenta a-
que viue. ne eſſꝫ vel ſit ſicut terra ſine aqua
Deſerta inanis et vacua. terra inuia et in-
aquoſa. terra monſtruoſa gelboe vbi nec
ros nec pluuia cadit. Itaq̄ʒ ſine hac aqua
incurritur illa maledictio chriſti. Si non
lauero te non habebis partem mecũ. Pro-
hibeat hanc altiſſimus.

Habita aqua per contritionem/
bonum erit initium vt fiat ablu-
tio per confeſſionem. Fiat autẽ
opportune. fiat integre. fiat vere
et non ficte. fiat a ſuo iudice.

¶ Fiat opportune.

Hoc eſt tempe ordinato ꝑ eccleſiam: ſalteꝫ
ſemel in anno. Et hic eſt primus caſus.
Secũdus caſus eſt ante ſuſceptiõem bñ-
dicti ſacramenti. et hoc extendere voluerũt
aliq̄ ad oẽm actũ hierarchicũ eccleſie/ q̄ ñ
ſine confeſſione deberet exerceri. Sed ra-
tio eoꝝ non videtur concludere niſi de cõ-
tritione. ¶ Nota ſi occurrat peccatum ce-
lebranti. Alter caſus eſt in periculo mortis
ſm ꝓbabilem coniecturam. alioquin ho-
mo ſe exponeret periculo peccati. quia te-
netur ad minus ante mortẽ confiteri. Ceſ-
ſante illa ꝓbabili coniectura/ licet differre
confeſſionem. ¶ Quartus caſus ſi nunc ha-
beat copia ſacerdotis vel penitentiarij/ nec
eſt ſpes q̄ poſtmodum ante paſcha vł mor-
tem vel euchariſtie debitam ſuſceptionem
habeatur. ¶ Confeſſio crebrior etſi lauda-
bilior ſepe fit. nõ tñ ap̄li⁹ in obligationem
cadit regulariter. Dixi laudabilior ſepe. q̄ꝛ
contingere poteſt vt repetitio eſſet vitioſa
et quaſi tota eneruans deuotionis virtutẽ
ſicut in ſcrupuloſis tedioſiſſimis/ nolenti-
bus adquieſcere cuiuſq̄ʒ conſilio. Dixi ꝑ-
terea regulariter non cadere in obligatio-
nem. q̄ꝛ vel ratione conſcientie hoc dictan-
tis. vel ſtatus aut tribulationis aut neceſſi-
tatis hoc exigẽtis/ aut regule ſtatuẽtis poſ-
ſet obligatio conſurgere.

Fiat etiam integre

ſicut integra eſt contritio de omnibus. ſic
confeſſio. Hic ſtudioſitas ſpeculatrix de
plurimis querit Ad que reſpondere poteſt
charitas edificans. Illa eſt enim que docꝫ
de omnibus. quippe ſpũſſanctus charitas
eſt/ qui docet omnem veritatem. Eſt etiãꝫ
charitas finis legis. ſm quam cetera debẽt
moderari. ¶ Queritur ergo primo de ve-
nialibus. Dicitur q̄ non eſt de neceſſitate
cõfitendum. et hec cõſideratio docet tolle-
re ſcrupulos multoꝝ celebrantium. q̄ꝛ ve-
nialia poſſunt aliter deleri q̄ʒ ꝑ confeſſiõeꝫ
¶ Queritur de oblitis. dicitur q̄ ſufficit fe-
ciſſe diligentiam moralem ſicut ꝓ magna
re fieret. Et ſic vel deus indulget. vel alias
reducet ad memoriã. Talis certitudo ſuffi-
cit ad nõ peccandũ nouiter/ in celebrando
vel ad cõfeſſiõem nõ inualidandũ. Sꝫ an
deberet fieri reductio ad memoriam confi-
tẽtis vel inquiſitio. Sic vtiq̄ʒ cũ recto mo-
deramine. et ſine curioſitate noxia ſicut ob-
ſtetrix omnia et medicus ꝛ iudex diligẽter
inueſtigat. Alioquin a pueris puellis ꝛ lai-
cis et idiotis/ qui nõ habent reflectiõeꝫ ſu-
per actus ſuos/ vix hr̄etur aliq̄ pura cõfeſ-
ſio. Sciũt hoc expti. Hec eſt vtilitas prin-
cipalis cõfeſſionis. Animaduerte tamen/
q̄ ſi oblita redeũt ad memoriã. illa cõfiten-
da ſunt eidem ſacerdoti vel alteri/ q̄ʒq̄ʒ eẽnt
dimiſſa. ſicut de peccatis diximus in cõtri-
tione deletis. ¶ Queritur de dubijs. Du-
bia ſunt in triplici differentia. ſicut põt hõ

eſtimare ſe deliquiſſe in hoc vel in illo. Aut
enim credit magis. ꝙ peccauit mortaliter.
in hoc facto vel in illo. et ſic tenetur confite
ri vel deponere conſcientiam Aut dubitat
ex equo. et ſic ſimiliter obligat̃. Aut credit
magis. ꝙ non peccauit cum dubio tamen
de oppoſito / et hoc dicitur ſcrupulus. et ꝑ
hoc dubio non tenetur / niſi aliunde tenere
tur. q̃n̄ꝫ expedit dicere q̃n̄ꝫ et ſepius con
temnere et cõtra agere / ꝑſertim habito con
ſilio ꝑitoꝝ. Item in dubijs ſub conditone
cõfitendo eſt. ⁊ poteſt certa abſolutio dari.
Item in dubijs conſurgentibꝫ ex iuribꝫ et
ex ſententijs poſitiuis / poteſt nõ confiten/
tibus exꝑſſe abſolutio admĩſtrari. ¶ Que
ritur de circũſtantijs ? Rñdetur ꝙ quedam
ſunt peccata mortalia / que ſcꝫ mutãt ſpẽm
vt furari in templo. ille ſunt de neceſſitate
confitende. Quedam aggrauant peccatũ
notabiliter. vt rapere centum. plus ẽ q̃ꝫ de/
cem. et tales ſi habentur in memoria. dicẽ/
de ſunt Quedam aggrauant tantũmõ mo
dum faciendi. tales non ſunt dicende ð ne
ceſſitate. imo q̃n̄ꝫ omittende. vt in pecca/
to carnis. niſi ꝑ ſecuritate maiori ⁊ dubio
ne peccatum mutauerit ſpẽm. Quedam al
leuiantes. quedam impertinentes. Alleuiã/
tes non ſunt dicende niſi in dubio ſcanda
li ſacerdotis. Impertinentes omnino dimit
tende ſunt niſi ꝑ familiaritate ꝯtrahenda.
¶ Queritur de circũſtantia ꝑſone cuꝫ qua
ſit peccatum ? Rñdet̃ ꝙ eſt regulariter tacẽ
da. niſi vel vbi / nõ poteſt aliter peccatũ di/
ci. vt ſi vir / abuſus eſt ꝓpria vxore. Vel vbi
poteſt ꝓdeſſe non obeſſe. tam dicenti q̃ꝫ au
dienti. q̃ꝫ ꝑſone illi peccatrici. Addũt aliq̃ :
ꝙ ſi aliter non poteſt dici peccatũ quin cõ/
feſſor agnoſcat ꝑſonam : ꝑgendum eſt ad
alterum. Hoc eſtimo cõſilium eſſe / non p̃/
ceptum. niſi vbi poſſet obeſſe ꝑſone illi re/
B uelate. ¶ Queritur de caſibus reſeruatis.
Hic eſt tam ꝓfunda difficultas / vt duran/
dus doctor exercitatiſſimus in iſtis. tractã
do hanc materiam dixit ꝙ expediret habe/
re ſuper hoc papale cõſilium. Et difficul/
tas (vt bene tangit) ꝓuenit ex reſeruationi
bus peccatoꝝ / aliter q̃ꝫ fit in curia romana
q꞉ non reſeruat curia romana vt dicit niſi
quaſdam irregularitates aut penas Dicũt
aliqui ꝙ iura nunq̃ꝫ voluerũt reſeruare pec
cata aliqua / niſi publica ad terrorem alio/
rum. Una mollicies reſeruabit̃ : adulteriũ
mulierum / peccatũ ſacerdotũ cõcubinario
rum. ¶ Si p̃lati omnes attenderent ꝓfun
de / q̃ꝫta eſt difficultas q̃ꝫtum onus dicere
peccata ſua ſecreta etiam vni / ipſi (credo fir
miter) nunq̃ꝫ tale iugum imponerent leui/
ter ceruicibus ſubditoꝝ. Unde innumera
biles p̃cipitantur in infernum Mille pe/
nitentiarij non ſufficerent in hac ebdoma
da / ꝓ conſeruatoribus reſeruatoꝝ. Cogno
ui plures qui ꝑ biennium vel trienniũ vix
potuerunt induci ad confitendũ quedam
ſuoꝝ peccatoꝝ. Qualiter ergo talia dixiſ/
ſent vni p̃lato vel penitentiario. ꝑſertiꝫ pu
eri et puelle et mulieres verecũdiſſime. Di
ci non poteſt q̃ꝫtus ẽ in pudore tyrannus
Credentes terrere ſubditos occidunt. ⁊ de
mergunt tacentes in infernum. ¶ Ex hac
materia et alias ꝑpendite / quanta difficul
tas eſt in materijs moralibus et theologi/
cis vtilibus / in quibus homines ꝑ totam
vitam exercitati / vix ſciũt q̃d dicere. Quid
igitur facient ſcholaſtici noſtri tp̄is / q̃ ma/
terias tales nec cogitare nec legere ſufficie
tenus dignantur dicentes. O ſciemꝰ talia
cum vellemus. Velint ergo tales aliquan
do. alioquin nihil ſcient etiam quando vo
luerint pauca ſcient. ¶ Sed dicamus ad
id qð queritur / qualiter ſe habebit pecca/
tor / habens caſus reſeruatos ? Hec eſt cer/
ta concluſio ꝙ ſi habeat talem ſacerdotem
qui poteſt et velit eum abſoluere nec inde
ſcandaliſetur / tenetur totũ dicere Exempli
gratia. Si vadit ad ep̄m / ⁊ ep̄us vult totũ
audire dicat. Si ad ſuum curatũ qui po/
teſt abſoluere / ſimiliter dicat. dum tñ vtro/
bique ſit ſecuritas ꝙ neuter ſcandaliſabitur.
ꝑ ꝓnitatem ad peccatũ. vt in materia fidei
vel in peccato carnis. Sed querat tunc ali
os de licentia ſaltem petita. Si autem ep̄s
qui poteſt omnia abſoluere / non vult niſi
reſeruata audire. ⁊ alius nõ poſſit niſi non
reſeruata. ⁊ nõ abeſt bona volũtas ⁊ bona
fides in cõfitente. Nõ audereꝫ dicere quin
poſſet peccata ſua iſto mõ dimidiare. ſicut
ligatus duabus excõicationibꝫ põt abſol/
ui. primo de vna. poſt ꝑ decem dies ab alte
ra. ſicut etiaꝫ in diuerſis diebꝫ põt fieri vna
cẽfeſſio. Itaq; nõ requiritur tanta vnitas
hic ſicut in alijs ſacramẽtis. Et eſt ibi que
dam vnitas in miniſtris iſtis duobꝫ. in vni
tate ſcꝫ vniꝰ potentis ſacramẽtaliter itegre
et ꝑfecte ſuꝑ iſtius peccata. Nõ audere ẽ pre
rea aſſerere in onus ſacri cõfeſſionis / ꝙ ta
lis teneretur ſuo ſacerdoti qui non põt de

omnibus abſoluere omnia dicere. Scio
tamen ꝙ tutius eſt et ſalubrius (ſed non q̃
liber poteſt faciliter induci) dicere peccata
ſua ſic diuerſis. qꝛ (vt dicit ſcotus) talis cõ
feſſio de vno peccato pluribus non vocat͛
ex genere ſuo eſſe ſecreta. qꝛ iſti duo q̃ audi
erunt/ poſſent ferre teſtimoniũ cõtra cõfi/
tentem in foro cõtentioſo. licet peccarẽt. tñ
valet et teſtimoniũ ❡ Item nullus inuitus
poteſt (vt videtur) cogi dicere bis peccatũ
ſuum in cõfeſſione. cum lex diuina non co
git vel obliget niſi ad ſemel cõfitendũ. Et/
ſi in religioſis oporteat pluribꝰ cõfiteri. h
eſt de eoꝝ volũtate qui ſe regule ſummiſe/
runt. Si dicit͛ ꝙ ſic curatus ſacerdos/ nõ
cognoſceret peccatorẽ ⁊c̃. hoc argueret ꝙ
omnia peccata dicenda rurſus eſſent

D ## Tertio fiat uere ſci

licet non ficte. hoc eſt in cõtritione ⁊ chari
tate. ſm̃ ꝓbabilem cõiecturam. ❡ Utrum
autem cõfeſſio que fit ſine charitate liberꝫ
ne iteꝝ dicant͛ peccata vel a p̃cepto eccleſie
eſt difficultas/ vix inter ſcholaſticos ſuffi/
cienter diſſolubilis. Oſtendit hoc multi/
plex opinionũ varietas. Dicit aũt dominꝰ
⁊ wilhelmus pariſieñ. ⁊ alij cõiter/ ꝙ attritõ q̃
alias nõ eſſet ſufficiens/ fit ſufficiens virtu
te ſacramenti. Ponendũ eſt igitur ⁊ dicen
dum ſicut quidam in euãgelio, Credo do
mine. adiuua incredulitatem meam. ita pe
nitentiario. adiuua dñe impenitentiã meã
❡ Queritur ſi tali debeat dari pñia: Rñde
tur ꝙ ſic/ nõ abſoluẽdo ſed ad cautelã et p̃/
ſeruatiõem ꝓ futuris vt deus coꝛ illumiet.
Cõſiliũ Ambroſij Age interim quicquid
boni potes. et malũ abbreuia. ❡ Quid ſi
dicit ſe cõtritũ. et putat cõfeſſoꝛ ꝙ mẽtitur/
vel ſcit aliũde. vel nõ vult facere cõſcientiã
ſed excuſare: Reſpondeo. ꝙ p̃dicere dꝫ ſi/
bi: ꝙ abſolutio nõ vꝫ: ſi poſuerit ĩpedimẽtũ
et ꝙ intentio ſua nõ eſt eũ abſoluere niſi fa
ciat que ꝓmittit ⁊ dicit. Attñ abſolutio de/
bet fieri abſolute. Eſt aũt forma talis Ego
te abſoluo primo ab excõicatione. Item
ego te abſoluo a peccatis tuis mihi cõfeſ/
ſis in noĩe patris et filij ⁊ ſpũſſancti amen.
❡ De cõfeſſiõis ſecreto hoc tenendũ ẽ pri
mo. ꝙ in nullo caſu reuelanda eſt etiam in
hereſi. nec papa poteſt diſpenſare. Itẽ nec
de cõſenſu cõfeſſi niſi dicat extra confeſſio
nem. Item nec ad interrogatiõem cuiuſcũ
ꝗ iudicis ꝑ quodcũꝗ iuramentũ. niſi bo/
mo ſciuerit aut ꝑ teſtimonia qꝛ dicere tunc
põt et ideo debet. Nõ fatuam cautelam ali
quoꝝ. Item etſi ſola peccata ſint ꝓprie de ſi
gillo confeſſionis. tamen penitentie dat et
interrogationes rationabiles hincinde et
ꝑſone noĩate ſunt celande. Inquirẽtes au
tem ⁊ reuelantes/ grauiter peccant. ⁊ eſſent
puniendi p̃ſertim vbi ex curioſitate non ex
charitate diſcreta ꝓcedit inquiſitio. Item
de ꝑſonis cõfeſſis expedit magis tacere ꝗ̃
aliquid dicere vel laudando vel vituperã/
do in generali vel ſpeciali.

Fiat poſtmodum a I

ſuo iudice. Iudex in cõfeſſione eſt vel pa/
pa vel eṗus. vel curatus vel aliquis legitti
me ab aliquo iſtoꝝ delegatus. Queri͛t cui
ſit expedientius cõfiteri: Rñdeo ꝙ regula
riter et ceteris ꝑibꝰ ſuo curato oꝛdinario.
Primum ꝓpter obedientiam. deinde ꝓpter
facilitatem habendi eum poſtmodũ in pe/
riculis moꝛtis. vel in ſacroꝝ adminiſtrati
one. ❡ Queritur ſi cõfeſſi habentibꝰ pote/
ſtatem delegatam/ teneantur iteꝝ peccata
eadem ſemel in anno cõfiteri: Rñdeo ꝙ ñ:
p̃ſertim vbi de conſenſu curati hoc factuꝫ
eſt. Ideo tutius eſt petere licentiam. Expe
dit etiam vt talis in anno ſemel ſe p̃ſentꝫ
curato ſuo ꝓ ſacro ſuſcipiendo et obedien
tia impẽdenda. alioquin curatꝰ poſſet ne/
gare eucbariſtiam. ❡ Quid ſi curatus nol
let credere: Rñdetur ꝙ cuilibet in foro cõ/
ſciẽtie ſeu cõfeſſionis credendũ eſt ꝓ ſe ⁊ cõ
tra ſe. niſi in caſibꝰ publicis qm̃ aliter cura
tus nõ poſſet certificari. etiamſi ſibi fieret
cõfeſſio. ❡ Quid ſi cõfeſſoꝛ erret/ in abſol/
uendo plus ꝗ̃ põt: Rñdet͛ ꝙ ſi pctõꝛ erat
bona fide/ ⁊ neſciat impedimentũ/ ſecurus
eſt. Si aũt ſciat/ ñ rite abſoluitur. Si etiã
poſtmodũ ſciat impedimentũ fuiſſe/ tenet͛
vt plurimũ iteꝝ cõfiteri. Dare vero regulã
generalẽ/ qñ ſic ⁊ qñ nõ. eſt ꝑiculũ nimis at/
ꝗ difficile. ❡ Felix ablutio pedũ ꝑ cõfeſſi/
onem/ que ita fit oppoꝛtune. integre. nõ fi/
cte. ⁊ ſecrete. ⁊ a ſuo iudice. Sed ve ſoꝛdibꝰ
abominalibus aliquoꝝ ⁊ eluibilibꝰ quos
in aptũ cõfeſſionis venire ⁊ palpari vel tã
gi/ imo vel videri nõ ꝑmittũt/ quattuoꝛ pe
ſtes improbe. pudoꝛ. timoꝛ. p̃ſumptio. de/
ſpatio. ❡ De pudoꝛe habemus in Tho/
bia cui volẽti lauare pedes occurrit piſcis
volẽs eũ deuoꝛare. Quid piſcis ĩ aq̃ latẽs/
niſi pudoꝛ occultus. ſed ſuffocandus ẽ pu

doꝛ talis.et ad multa tandē vtilis inuenit̄.
ad cibum contra demonium.et ad viſum.
Applicationem nō pſequoꝛ. ¶ Ceterum
ſcabies ſic latet in aliquib⁹/vt ſe ſcabioſos
non credant/dicētes quid ego feci? Sum
ego fur vel homicida? Hoc cōtingit etiaꝫ il
lis qui deuoti reputant̄.q2 lateꝫ ſupbia ſub
tile malū que nō pmittit deuenire in ꝯgni
tionem peccatoꝝ.cōtra qđ oꝛabat pheta.
Illumina oculos meos ꝛc. Expertus ſuꝫ de
multis et in mltis/qui p quattuoꝛ aut tres
annos fuerūt in peccatis grauiſſimis quā
uis fere quotidie cōfiterent̄ ꝛ vt erat ſua o/
pinio penitebāt. Quid ergo erit de nō reco
gitatiōib⁹ annos ſuos in amaritudīe anīe
ſue: ſi recogitantib⁹ ſedule/talis cecitas e/
uēiat. Quē ñ exterreat qđ dicit apl's. Nihil
mihi cōſcius ſum ꝛc. ¶ Amplius vero pre
ſumptio ſeu repromiſſio nequiſſima dece/
pit plures/hn̄tes vocē coꝛninaꝫ/cras cras
cōuerti poteris cū voles. Hec vox innūera
hoim milia ꝛ pdidit ꝛ pdet.q2 qui nō ē ho/
die/cras minus aptus erit. ¶ Poſtremo
vidimus deſperatiōem in iuda ꝛ cayn ꝛ q̄/
buſdam aliȷs. Migrat iudas.i.cōfeſſio ſer
uus optim⁹/ꝑpter multitudinem ꝛ afflictō
nem ſeruitutis.q2 ſcꝫ quotidie fit reiteratio
peccatoꝝ que iudas abluere tandem refu/
git et deſperat. Abiȷciamus hec impedimē
ta.q2 dn̄s ꝛ ſi rē grādē nobis diceret bn̄ face
re debueramus q̄to magis q2 dicit cuilibꝫ
nr̄m.vade ꝛ lauare ſepties.i.pfecte.

K Conuertamus poſtremo oc'los no
ſtre cōſideratiōis ad extenſiōem q̄
fit p manū ſatiſfactiōis. ¶ Hec q̄/
dem extenſio hēat aſpitatem ſeu penalitatē
habeat rōnabilitatē.hēat claritatem. hēat
celeritatem. ¶ Prepoſueram ſm hec qua
tuoꝛ quedā diſſerere ſalubria de mōis iniū
gendi ſatiſfactiōes: vt nec graues ſint nec i
poꝛtabiles.nec publice p peccatis ſecretis
Nec dentur inuitis aut ſi nō fieri credātur
q2 melius eſt cū pua pnia ꝛ quaſi nulla du
cere hoies in purgatoriū: q̄ cū foꝛti q̄ nō fi
et opprimere ꝛ detrudere ī infernū. Nec ex
igantur irregulariter iuramēta aut pmiſſi
ones de hoc vel hoc faciendo. Sed magis
oīa in monitiōe atq3 cōſilio. Deniq3 ſalu/
berrimū eſt inducere hoies vt aduerſitates
et laboꝛes huius vite accipiant in patien/
tia et bona gratiarūactiōe.qm̄ p hoc poteſt
efficaciter vt crebro ſatiſfacere de peccatis
ſuis.et gratiarū augmenta pmereri.fiat vir

tus de neceſſitate ¶ Sunt aūt ſoꝛdide trāſ
greſſiones alique/que vix ad fundū pn̄t ex
tergi. Exempificemus in quatuoꝛ. ¶ Pri
mo.coꝛruptio alioꝝ in moꝛib⁹. Sup quo
accipite quid Berengarius moꝛiens ī die
ephie dixerit. Hodie mihi apparebit dn̄s
meus ihus xp̄us.vel ad glām ſicut ſpero p
pter pn̄iam meam.vel ad damnatiōem ſi/
cut foꝛmido ꝑpter alioꝝ coꝛruptiōeꝫ quos
ad viā veritatis reducere nō potui. Hoꝛre
ant ꝛ caueant hi qui ad ſimilitudinem de/
monū/gaudent alios ſecū trahere ad inte
ritum pſerti iuuenes ꝛ pueros.tales neſcio
ſi potuerūt vnq̄ ſatis penitere.ſufficeret eis
debuerat damnatio ꝑpꝛia. Quid de malis
exemplis magnoꝝ ꝛ litteratoꝝ viroꝛum?
¶ Alterum eſt vitium qđ vix ſuſcipit ſatiſ
factiōem ꝛ extenſionem ſcꝫ iniuſtū bellum ī
tempalibus.et iniuſte pmotiones in ſpūa
lib⁹.vnde oꝛiūtur moꝛtes tam tempales q̄
ſpūales. O felices quos de⁹ tollit extra ne/
ceſſitatem aut piculū talia faciendi. vt nec
iniuſte militent/aut militare conſulant.
Inferimus adhuc tertio iniuſtam patroci
natiōem.que dolis et aſtutiȷs tollit heredi
tates alioꝝ.q2 fit vix conſcientia vel reſtitu
tio ſup iſtis. Et adhuc inſanabilioꝛ eſt iiu
ſta diffamatio que debitam vite ciuilis fa/
mam aufert. ¶ Poſtremo ponimus pom
poſitatem ſtatus.vt p ſymoniam vel rapi/
nam aut vſuram.q2 vix poteſt fieri ceſſio.
vt deſcendat quis a ſtatu alto q̄ſq̄ damna
biliſſimo/in baſſum debitū et tranquillū.
Tanta eſt humani coꝛdis arrogantia. vt
ſe et ſuos/plures damnari citius patiātur
q̄ humiliari qđ ſi nō eſſet/nō tm̄ duraſſet
hoc execrandū ꝛ exicia bile ſciſma peſtiferꝝ.
¶ Tandē epilogantes oꝛem⁹ vt lauet nos
xp̄us.q̄tenus ptem ſecū hēamus. Lauet āt
p miniſterium pn̄ie. Que hauriat primuꝫ
aquam cōtritionis calidam mūdam ama/
ram ꝛ viuam. Scđo abluat p manū cōfeſ
ſionis oppoꝛtune integre ꝛ nō ficte ſecrete
et ſuo oꝛdine hoc eſt ſub ſuo iudice.nec ob
ſtent q̄tuoꝛ peſtes pudoꝛ timoꝛ pſumptio
deſpatio. Extenſio demū fiat que hēat aſpi
tatem rōnabilitatem claritatem celeritatē.
ſubtrahētes nos a voraginib⁹ pctoꝝ. que
nos in alienas man⁹ p iniurias pcipitant
a q̄b⁹ vix vnq̄ poſſum⁹ emergere Sic mū
di erim⁹ in cubili ꝯſcie nr̄e tranq̄lli hn̄tes
partem exuberātiſſimaꝫ cū chriſto hic per
gratiam et in ſpe.et poſtmodū in re p glām

cuius nos pticipes efficiat. Amen
Finit.

2 Sermo eiuſdē cancellarij de dñio euāgelico fact⁹ ī cena dñi.

Omnia dedit ei pater in manus Joh. xiij. Originaliter ī euangelio pñcialiter recitato. Pro impetranda gratia ⁊ virtute digiti dextre manus dei qua apta/oīa implentur bonitate. q̄ ſubtracta/oīa labefactione repentina diſſoluunꝭ te matrem gratie/ te virginem inclitam/ ꝑ cuius manus (teſte Bernardo) datur nobis quicq̄d datur. que diues es in oēs inuocantes nomen tuū. ſalutantes imploram⁹ et implorantes ſalutamus dicētes Aue. Omia dedit ⁊c. vbi ſupra. Apud vos o doctiſſimi ⁊ ꝓcellentes viri/ mihi ſermonē habendū eſſe cōſpicio. qui certa iam et indubitate fide tenetis/ ꝙ filio ſuo dño nr̄o Jeſu xp̄o dedit omnia pater in manus/ ac ꝑinde monarchaꝫ eū vl̄em cōſtituit. vt iure dixerit. Math. vlti. Data eſt mihi oīs poteſtas in celo ⁊ in terra. Hoc dilectus eius aplus cōtemplabatur dū aſſeruit Apoca. xix. ꝙ habet in veſtimento et in femore ſuo ſcriptum. Rex regū et dñs dñantiū. Sꝫ quo iure xp̄us/ q̄ inſuꝑ titulo monarchiaꝫ hanc accepit? Multiplici quidem ⁊ ſignāter triplici. Primū iure hereditario diuīe filiationis. Nam etſi filius et heres arguit aplus Roma. vi. et Gal. iiij. At uero ꝺ deo patre/ vere vidit ⁊ enūciauit ſancta illa mulier Judith. ix. appellans eū dñm vniuerſe creature. Dñs igitur talis erit ⁊ filius. Hic poſtq̄ꝫ dñs per ꝓpham dixiſſet ad filium. Ego hodie genui te/ ſubiūxit ꝑ ꝯñti. Poſtula a me et dabo tibi gētes. hereditatē tuam ⁊ poſſeſſionē tuā ⁊c. tanq̄ꝫ diceret illō. Lu. xv. Fili omnia mea tua ſunt. Secundū ius monarchie vl̄is in xp̄o cōſurgit ex titulo. mutue dilectiōis eius ad p̄rem. Nā antiquū eſt ꝓhice veritatis ꝓuerbiū Amicoꝝ oīa eſſe cōia. Fili⁹ eni qꝛ ſuo mō repēdit oīa patri. in donatiua ſpiratiōe ſupmi amoris q̄ ſpūſſanct⁹ ē/ coexiſtit readamationis viciſſitudo vt ei p̄r donet oīa. Amplius tertiū ius monarchie vl̄is īuenitꝭ ī xp̄o appropriate q̄ ad naturā aſſumptā ex titulo victorioſe debellatiōis ſeu ciuilis adquiſitionis ⁊ cōqueſtus. Victorem cūcta ſequuntur ait quidam. Nonne chriſtus vt imperioſiſſimus victor/ aereas poteſtates debellauit. Sic notat apl's ad Eph. ij. Nōne captiuā ſub eis duxit captiuitatē/ quaꝫ ꝓprij ſanguinis ꝓcio redemerat ⁊ ſuā effecerat. Sicut ꝓpha teſtatꝭ Aſcendēs in altum ⁊c. Idem habetꝭ ad Eph. iiij. Quin etiam tota vniuerſitatis machina que gratia hominis condita eſt ſ̄m phm ⁊ habetur ſatis Deute. iiij. Ipa fuerat ad impiū crimen leſe maieſtatis diuine/ deteriorata. teſte Cypriano. et a natiuo decore ſuo/ plurimū deciderat. Juſte nimiꝝ. vt in hōis ꝓpter ſe cōditis/ homo ꝑditor ⁊ ꝑuaricator' plecteretꝭ Sed audi q̄d ſuꝑ hoc cātat eccleſia. Terra pontus aſtra mūdus q̄ lauantꝭ flumine. Ecce ꝑ xp̄i paſſiōem lota ⁊ repata eſſe omnia aqua emūdationis repationis ac pulcrificationis. Nōne inductus eſt apl's dicere de xp̄o paſſo. ꝙ deus exaltauit illū ⁊ dedit illi nomen qꝺ eſt ſuꝑ omne nomen. vt in noīe ihu omne genu flectatꝭ celeſtiū terreſtriū ⁊ infernoꝝ. in ſignū vniuerſalis dominij ad Philipē. ij. Habemus ergo titulos enumeratos tres in xp̄o. diuine filiationis. mutue readamatiōis. et ſtrēnue debellationis. ꝓpter qꝺ rite dictū eſt. ꝙ oīa dedit ei pater in manus. Ita ſentitis de chriſto o ſapientiſſimi viri. Ita iugiter pia fidei ſinceritate deo ꝓpicio ſentietis. Quam obrem nec habeo neceſſe in ꝑſuadēdo amplius verba ꝑdere. aut opaꝫ cōſumere. nec iſtū ſolem veritatis ꝑfulgidū/ ingerere deheo vobis ipm cernentibus. et de xp̄o ſciētibus ꝙ omia dedit pater in manus. Propterea traducatꝭ ſermo noſter' a lr̄a ad myſteriū. a fidei ſoliditate/ ad moꝝ puritatem et a diuina filiatione naturali/ ad ꝑticipatam filiationis adoptiue generatiōem. Pertractemus q̄ pacto ſpūs quilibet xp̄ianus/ xp̄i frater ⁊ amicus/ ſit aut eſſe debeat princeps omniū. Contemplemur q̄ꝫta et q̄ꝫ ſuꝑeffuſa liberalitate/ omnia dederit nobis pater in manus ſi volumus. Quis pater? Pater ille qui poſſedit ⁊ fecit ⁊ creauit nos Deute. xxxij. qui a nobis pater agnoſci/ pater vocari/ altiſſima prorſus ⁊ obſtupeſcenda dignatione voluit, monuit, atq̄ꝫ iuſſit. Math. vi. Quid eniꝫ mirabili⁹. q̄d ad audiendū iocūdius: q̄ꝫ vt vnuſquiſq̄ꝫ fidelium inſtar xp̄i monarcha ſit oīm ſi placet et ita eſt tn̄. vnuſquiſq̄ꝫ ſpūs vere fidelis/ monarcha eſt oīm ⁊ multiplici. nō vno ſed

triplici iure et titulo ad exemplar xp̄i. Jus
vnū/dat filialis adoptio ¶ Jus alteruʒ dat
triūphalis debellatō. Jus tertiū readama
tiōis viciſſitudo. ¶ Erigite aures dilectiſ/
ſimi. hilareſcat facies ſerenentur oculi. om
nis exurgat affectio. gratiarū reſonent ac/
tiones. Os lingua mens ſenſus vigor con
feſſionū iubilū bn̄dictiōem ꝛ laudem pſo/
net. Que rō? Que tantoꝝ nouitas gaudio
rum? Magna valde ꝑclara. inſignis nihil
ſupra. q꞉ iam nō vno ſed triplici titulo/ xp̄i
anus monarcha eſt. xp̄iano oīa dedit i ma
nus/ xp̄ianū fas eſt dicere potentiſſimum:
Audebo dicere et omnipotentiſſimū et ar
guar blaſphemie ſi non hoc apoſtolus ſi/
milis nobis de ſe dixerit. Oia poſſum om/
nipotens ſum. exponit Bern. Jn eo q̇ me
cōfortat xp̄us ad Philipē. iiij. Si pua eſt
apoſtoli autoritas tibi/ ſatis ſit illa chri/
ſti qui ait. Credēti/ nihil ē ipoſſibile Ma
thei. xvij. Si quis adhuc heſitat et ꝑ libi/
to nos fingere putat que dicimus ſuper
hoc vinculi dn̄io. Audiat apl'm ad Roma
nos. iiij. Qui ꝓprio filio nō pepcit ſed ꝑ no
bis oībꝫ tradidit illū. q̄to magis etiam nō
cū illo nobis oīa donauit? Ecce qualiter o
fidelis anima/ ꝑſpicuū habes apoſtoli te/
ſtimoniū imo argumentū q꞉ omnia dedit
tibi pater in manus. De quo p̄re idē ſcri/
bens. i. ad Thim̄. vi. aſſerit q꞉ ꝓſtat nobis
abunde omnia ad fruendū. Hoc domini/
um Hiero. ad Paulinū ſcribens nō tacu/
it. credenti ait/ totus mūdus diuitiaꝝ ē. in
fidelis autem etiam obulo indiget Sicvi
uamus q̄ſi nihil hn̄tes ꝛ oīa poſſidentes.
Sumptū ab apoſtolo. ij. ad Coꝛ. vi. ¶
Hec aūt et ſimilia multa/ nūquid nō obſe/
cro monarchiā nr̄am/ ſtabile diuini ſcrip/
ture fundamēto cōfirmant. Nōne palam
oñdūt de fideli quolibet q꞉ oīa dedit ei p̄r i
manus. ¶ Verū diſſeramus de titulis q̄s
poſuimus eſſe tres. i. filialem adoptionem
triūphalē debellatiōem. redamatiōis vi/
ciſſitudinem. Meditemur in exercitatiōe
noſtra ſi forſan ex pn̄tis euangelice lectio/
nis ſerie triplex hoc ius inuenire poterim⁹
Juſtū quidē arbitror vt euāgelicū pn̄s mi
ſteriū potius q̄ externa loquamur/ ſi poſ/
ſumus vt poſuimus. ¶ Triplex itaqꝫ con
ſpicio memoratū nūc eſſe miſteriū. abluti/
onem. humilitatem. ſacramētalē refectiōeʒ
Primū eſt fidei purificātis. ſcōm ſpei cor/
roborantis. tertiū charitatis reficiētis. Ab

lutio ſpectat ad titulum filiationis. humi/
liatio ad titulū debellationis. ſacramenta/
lis refectio ad titulū redamatiōis. Fides
corda purificans ad Coꝛ. xv. Dat eſſe fili
ū m dei. Joh. i. Dedit ei poteſtatem filios
dei fieri. Si queris quibꝫ dedit His q̇ cre
dunt in noīe eius. Spes humiliās ſub ex
pectatione futuroꝝ dat victor iam de ho/
ſtibus q꞉ ſpes non cōfundit ad Roma. ij.
Jn me ſperauit inquit dn̄s ꝑ ꝓpham. Li/
berabo eū ⁊c. Charitas reficiens vnit deo
ꝑ dilectiōem q̄m qui adheret deo/ vnus ē
ſpūs cū eo. i. ad Coꝛ. vi. Qui aūt edit xp̄m
et bibit eius ſanguinē/ in deo manet et de⁹
in eo Johan. vi. Ac proinde vnus ſpirit⁹
eſt cum eo. Si vnus ſpiritus quanto ma
gis vnus dominus. Jn primo ſe habet de
us ad ſpm̄ nr̄m vt pater ad filiū quē here/
ditat. Jn ſcd̄o vt dn̄s et rex ad militē quē
coronat. Jn tertio vt amicus ad amicū cui
omnia cōicat et oīa dat in manus ¶ Sed
notandū eſt valde ne calūnient nobis ſup
bi. quēadmodū ridet Oratius poeta ſtoy/
cos qui ſe reges oīm appellabant. Notan/
dum in q̄ q꞉ heres q̄to tpe puulus eſt/ ni/
hil differre videtur a ſeruo cū ſit dn̄s omni
um ad Galla. iiij. Similiter in hac pegri/
natione ꝛ milicia/ ſpūs noſter q̄tūcūqꝫ ſit
dn̄s oīm. nihil differre videtur a ſeruo. q̄m
infantulus eſt puerulus aut adoleſcentul⁹
et minor annis. Siquidē q̄tūcūqꝫ ꝑfece/
rit/ quouſqꝫ excreuerit in viꝝ ꝑfectū/ in eta
tem plenitudinis xp̄i/ more loquendi apo
ſtoli ad Ephe. iiij. Nihil diſtare videtur
a ſeruo. ¶ Sunt fateor nōnulle in ipſo ꝑ
fectu etatis diſtantie Jtaqꝫ aliq̄s dici valʒ
infantulus ſicut incipientes. aliq̄s pueru
lus vt ꝑficientes. aliq̄s adoleſcentulus vt
ꝑfecti. Sed nunq̄ ꝑtingunt in hac regio/
ne ad plenā virilē etatē. creſcant i ꝑeū mo/
riendo neceſſe eſt. Jnfantulos dicim⁹ no/
uiter ablutos ꝛ renatos ꝑ baptiſmum aut
penitentiam q̇ ad ꝓmū articulū vel titulū.
Puerulos maiuſculos qui ꝑficiūt ad viti
orum expugnatiōem q̇ ad ſcd̄m. Adoleſcē
tulos deniqꝫ qui cū beniamin adoleſcētu/
lo ſunt in mentis exceſſu ꝑ liberaʒ diuino
rum cōtemplatiōem et fruitiōem q̇ ad ter/
tium. Cōtra eos nihilominus cōturbant
ſepe oēs inſipientes corde/ quaſi ſerui ſint
viles paupes et abiecti. cū ſint gen⁹ electū
regale ſacerdotiū. regnū et ſacerdotes filij ꝛ
heredes. Quibꝫ oīa dedit pater in manus

D ¶ Collocatis fundamentis nr̃e collatõis
ne plus inania et ſonora ꝙ̃ vera et ſolida vi
deremur attuliſſe: ſupedificare ꝓpoſitũ erat
tres monitorias orationes/ cũ ſuis cõſide
rationibꝫ moralibꝫ et ſpeculatiuis/ confor/
miter ad trimẽbrem ꝑticipatiõem iuris p̃/
expoſitam. Prima or̃o de iure in monar/
chatu/ ꝑ ablutiõem gr̃e que regenerat. Se
cũda or̃o de iure ꝑ humiliatiõem q̃ trium/
phat. Tertio de iure ꝑ refectiõem ſacramẽ
talẽ/ q̃ deo vnit et incorꝑat. Ego aũt ani/
aduertens materiã hãc latiſſimam/ quam
nõ pateret̃ p̃ñtis collatiõis breuitas exeq̃.
cõtentabor de primo nũc de titulo/ orõem
cũ ſuis conſiderationibꝫ texere. de reliq̃s ſi
vita comes fuerit/ in poſterũ differere pro
poſui. ¶ Sic igitur exordior. Noli pre/
cor o rõnalis ſp̃us. noli gratiam negligere
quam offert tibi pater/ ipe te monarchã ſta
bilire. ipe tibi omnia in manus dare diſpo
ſuit. tantũmõ laueris ab iniquitate tua et
ab oĩbꝫ inquinamentis tuis ablutus emũ
deris. Audi (o rationalis ſp̃us) etſi grãdez
rem tibi p̃cepiſſet pater. tu tñ facere debue
ras. ꝙ̃to magis q꜡ dixit tibi: vt laueris ſep/
ties. i. ꝑfecte. et mũdaberis a lepra peccati.
et te heredem ſuũ/ te monarcham oĩm con
ſtituet/ ⁊ oĩa diabit tibi ĩ manus. Atuero ſi
nõ lauero te inquit: non habebis partem
mecũ. Horrenda nimis cõminatio. Non
habebis ꝑtem mecũ. Et quam ꝑtem. ꝑtem
de qua ꝓpħa exultat gloriabũdus dicens.
Pars mea deus in eternũ. Pars hec ẽ mer
ces magna nimis. hereditas preclara. imo
omne bonũ. ꝓpterea nõ te cõturbet nomen
ꝑtis quaſi tue aliq̃d auiditati vel monar/
chatui derogetur. qm̃ ſi pars iſta deus eſt ſi
cut eſt. quis negauerit poſſeſſorem eiꝰ/ hr̃e
dñium bonoꝝ oĩm aggregatiõe ꝑfectum?
Uere felix ablutio cui ꝑs tal' tãta portio tã
inſignis p̃ſtatur hereditas. ¶ Attende tibi
o fidelis ſp̃us ſi primam baptiſmatis ab/
lutiõem incoinquinatam ſeruaſti. tecũ be
ne actũ eſt. lauari non eges. mũdus es totꝰ
filius et heres extitis. Sed ſi rurſus intin/
ctus es ſordibus peccatoꝝ. ſi volutatus in
ſterquilinio flagitioꝝ/ nõ deſpes. qm̃ tibi
reliquitur p̃nĩalis ablutio ꝑ peccatis ⁊ ad
gratiam regeneratio. Parua ne tibi videt̃
iſta patris dignatio. parua ne tam facilis
ad hereditatem ꝑditam reuocatio. Laua
te et mũdaberis et mũdatꝰ heres eris. Ca/
ue caue. ne abutaris tante mĩe largitate. q̃/
niam tanto deteſtabilior vtiq꜡ erit trãſgreſ
ſio: ꝙ̃to erat impletio facilior. ¶ Precinge P
re igitur fidelis ſpiritus. p̃para peluim cor
dis tui. que ſurſum patula ſit/ ꝑ celeſte deſi
derium. et non euerſa humi: ꝑ cupiditatez
terreſtrium. Eijciatur ab ea omnis aliena
repletio. p̃ſertim aceruus grandis/ aut lapi
doſarum aut lutoſarũ cogitationũ et affe/
ctionum. alioquin aquam mũdatiuam/ q̃
modo ſuſcipet: quõ cõtineret: tota dilabe/
retur. tota foras efflueret. Hec aqua (ſi ne/
ſcis) aqua eſt tuarum piarum lachrimarũ
hauritur ipa/ a puteo cõtritionis ꝓfunde
cauato ꝑ acutum ligonem meditationis/ ⁊
ſitula fidei illam continet. corda ſpei ſurſũ
trahit. fornax ardens charitatis eam cale/
facit. miſcet cineres recordatio peccatorũ.
¶ Tale ſibi lauacrum quotidie p̃parabat
inclitꝰ rex. Lauabo inquit ꝑ ſingulas no/
ctes lectum meum lachrimis meis ſtratuz
meuz rigabo. Uult ecce chriſtus pater no/
ſter lauare tibi pedes. noli ꝓhibere. ſed dic
cum petro. domine non tantũ pedes affe/
ccionum/ ſed et manus oꝑationũ et caput
cogitationũ. Lauas quotidiana ſolicitu/
dine manum corꝑalem aut tunicam/ ſit ti/
bi queſo cura vigilantior de anima tua/ ꝙ̃
de manu vel tunica. Non ſis oro piger ad
lauandum animam tuam ꝑ cuius lauatio
ne/ chriſti ſanguis effuſus eſt. Non vis ha
bere immundam domũ imũdum vas. im/
mũdum ſeruum. immũdam caligam/ imũ
dam animã habere quare nõ refugis? Sit
tibi carior anima tua ꝙ̃ caliga monet Au/
guſtinus. ¶ Porro cõfeſſor noſter locũ te
net chriſti/ oſtendende illi ſunt ſordes no/
ſtre. quas ꝑ abſolutionis manum tangit ⁊
abluet. et linteo ſatiſfactionis abſterget.
Lintheum iſtud ſatiſfactionis triplici filo
vel ſtamine cõtextum eſt Filum aliud eſt o
rationis. aliud ieiunij. aliud elemoſyne ſa/
lutaris. Uis ergo habere ꝑtez cum chriſto
vis omnia tibi in manus dari? Rñbis vo/
lo. et vade volo. Ut ergo taliter munderis
et in filium mundatus et terſus adopteris
neceſſe eſt. ¶ Sed heu qualiter et ampliꝰ
iudam reprobum imitantur ꝙ̃plurimi. q̃/
rum corda que demon occupat/ nulla de/
uotionis vnda ſubintrat. proditores ſunt
hipocrite ſunt. fures ſunt aut et ſacrilegi. ec
cleſiaſticoꝝ loculoꝝ raptores. ꝓpterea q̃c/
quid exterius agatur circa eos/ remanent
intus ſordidi. Nulla eos predicatio. nulla

horrende damnationis interminatio. nul
lum diuine dignationis et humiliationis
obſequium. nullum beniuolentie ſignum
oſculum vel alloquiũ. nulla poſtremo bo/
noꝝ ſocietas/a preconceptis facinoribus
plus ꝙ iudã abſterrent aut reuocãt. Quã/
obrem nihil eis dolor de commiſſis. nihil
confeſſio. nihil reſtitutio/ſicut nec iude ꝓ/
ficiunt. Palã eſt ratio. Deeſt quippe ſpes
venie. que in dilectiõe iuſticie et in nõ pec/
candi deinceps ꝓpoſito/collocat. ¶ Nos
vero ſalubriori credentes conſilio (o p̄cla/
ri et eruditi viri) lauemur obſecro et terga/
mur interius a ſordibus que ſunt in pedi/
bus affectionum. quatenus abluti efficia/
mur de ſeruis domini. de exulibus ciues.
de abdicatis/filij et heredes. heredes qui/
dem dei. coheredes autem chriſti. quibus
ꝓinde omnia dabit pater in manus. fiat fi/
Q at. ¶ Circa p̄dicta mihi quatuor digne cõ
ſideranda per modum quadruplicis pul/
critudinis veritatis/inſpicio.

Prima cõſideratio

Ablutis ꝑ gratiam/omnia ſunt cõia. Per
ſpicua eſt ꝓbatio ex p̄miſſis. Eoꝝ nempe
quilibet heres eſt et coheres chriſti. Mira
tur hoc aliquis. miretur potius qñ legit ꝙ
multitudinis credentiũ erat cor vnum ⁊ a
nima vna. Act. iiij. Si cor vnũ et anima/
immo vnum corpus ⁊ vnus ſp̄us (vt lo/
quitur ap̄ls ad Eph. iiij) Quid cõuenien/
tius ꝙ vt eoꝝ ſit vna ꝓſus hereditas. vna
dominatio. vnus caſtus principatꝰ. Hoc
mihi ſenſiſſe videtur ꝓpheta dum gratꝰ cla
mat ad deum. Particeps ego ſum omniũ
timentium te et cuſtodientiũ ⁊c. et titulum
ſubdit. Mia tua dñe plena eſt terra. Hanc
veritatem agnouit egregius doctor Augꝰ.
dum poſuit/iure poli omnia eſſe cõmunia
¶ Irridebit ſcio ſniam iſtam aliquis hõ q
nõ capit ea que dei ſunt. Stulticia eſt eni
illi. i. Coꝝ. ij. Excecauit enim eum cupidi
tas. que ad oblatrandum ora laxat. Obij/
cit ſtomachans et ſibi ſapiens. Si iuſtis
omnia ſunt cõmunia. ipi nihil rapere. nul/
lum furtum facere poterunt. vtentur enim
re ſua. Porro nullus eſt eo ditior. Sed et
nullus a iuſtis qcꝙ poterit auferre vel tol/
lere. ex quo res manebunt ſue/vbicũꝙ trãſ
ferre eos contingeret. Sunt quippe domi
ni omniũ. Deniꝙ ius erit cõmune apud
omnes ſup vxoribꝫ. ſeruis et ancillis ⁊ fili/
bus. Sic in errorẽ Socratis relabemur
⁊ has abſurditates ferre quis poterit. Sic
ꝑalogiſat aliquis homo. ſilr ad illum de q
refert Sene. vij. de beneficijs. Qꝺ ſi deoꝝ
ſunt omnia/nihil erit ſacrilegiũ. et ablatio
quelibet nihilominus ſacrilegiũ dicet. vbi
deductio poſita eſt/et ſilr ſolutio. vbi exp̄ſ/
ſa eſt ſenece ſententia ꝙ iuſtis omnia ſunt
cõmunia et pulcre deducitur. Huic verita
ti ſup cantica Bernardus atteſtat. ¶ Fal/
luntur oppoſitũ ſentientes. qꝛ ſolum attẽ/
dunt acceptiõem dominij politici et ciui/
lis/groſſaꝫ atꝙ palpabilem. nihil de dñio
naturali et originali. nihil de gratuito ⁊ e/
uangelico cõcipiũt. ¶ Tradit magnus al
bertus et ita eſt qꝺ didici a pueroꝝ circa ꝑti
cula res hoim actiones/vix aut nunꝙ po
ſunt aliquid ſubtile altũ et abſtractũ conci
pere. oĩa ad ſenſum referunt ⁊ experientiam
qꝺ agere/maximũ eſſe veritatis adipiſcen
de impedimentum poſuerunt plato in thi
meo. tullius in tuſculanis queſtionibus. ⁊
Auguſtinus in de vera religione. ¶ Altiꝰ R
igitur repetentes dicamus ꝓ elucidatione
p̄cedentiũ et ſequentiũ. ꝙ dñs qui vniuer/
ſitatis dñs eſt iure pleniſſimo creatiõis cõ/
ſeruationis et gubernationis Deute. xxxij.
Cõmunicauit dominiũ ſuũ creaturis/ca/
pacibus dñij. que ꝓprie ſunt creature ratio
nales ſole. quibꝫ vti et frui ꝯpetit rebꝫ alijs
aſſumendo eas in ſui facultatem. Ad natu
ram ſic cõditam in ratione et arbitrio et ta
li facultate/conſequitur dominiũ qꝺ appl
lamus naturale vel originale. Hoc funda
tum eſt in ſtatu innocentie ⁊ ꝓmulgatum.
Geñ. i. Subijcite terram ⁊c. Deturpatum
eſt ꝑ peccatũ. ſed reſtauratuꝫ ipi Noe poſt
diluuiuꝫ Geñ. ix. ¶ Ad hoc et ſup hoc do
minium vt ꝑfectum integrũꝙ ſit/ſupaddẽ
da fuit gratia et plena ſancti ſp̄us cõmuni
catio. Ex quibus reſultaret titulus adopti
onis filioꝝ in quo clamamus Abba pater
Ad Roma. viij. Iſte eſt titulus fecundiſſi
mus ſupra quem fundatur dominiũ gra/
tuitum et euangelicum. ꝑ qꝺ creatura rõa/
lis habet ius ꝓpinquũ ſup res quaſlibꝫ in
feriores. ad vtendum eis debite ⁊ libere/ꝓ
fine ſuo cõſequendo. ¶ Diximus ius pro
pinquũ. ꝓpter p̄deſtinatos peccatores. ha/
bentes ius remotum et impedimentum ꝑ
peccatum. ¶ Additum eſt ſup res quaſli/
bet inferiores. qm̃ ꝓprie dictum dominiuꝫ
non habet locum ſup res excelſiores. ꝙuis

ſub ſenſu aliquo tropico dici poſſit:creatu
ra rationalis hmōi habere dominium in
deo per gratuitam eius cōmunicationem:
et dignatiuam condeſcenſionem ipſius ad
faciendum quicquid creatura rationalis/
rationabiliter voluerit.quemadmodū di/
cimus amicoꝝ idem eſſe velle et nolle.Ta
liter haberi et dari ſpūſſanctus dicitur ſm
determinatiōem ſanctoꝝ.Et habetur diſ.
xiiij.primi ſententiaꝝ cum ibidem tracta/
tis per doctores.Plus etiam videtur con/
cedere ſcriptura ſacra Joſue.xiiij.vbi dici
tur ꝙ ſtetit ſol/obediente deo voci hoīs.
Hoc modo dicebatur dominus teneri per
Moyſen et alios ſanctos/cum nequaꝗ̄ a
geret cōtra eoꝝ votum et orōem.Sed et
neminem eſſe qui ſibi obſiſteret conquere
batur deus in ꝓphetis. ¶ Deinde ſubiun/
ctum eſt,ꝑut rationabiliter voluerit:quo/
niam de ratione dñij ⁊ dñationis eſt.ꝙ nō
poteſt quis irrōnabiliter vti reb9 ſuis/ma
nens dñs Alioquin non eſſet dñs vſqueq̄
ꝗ̄ ꝑfectus ipe deus:cui repugnans eſt om
nis abuſus in ſuo dominio.Sed et neqt
ab inuito tolli tale dominium.pluſꝗ̄ neqt
a gratie titulo niſi praue conſenſerit/ſpoli
ri.Hinc affirmat apl's ꝙ neqꝫ mors neqꝫ
vita neqꝫ creatura alia poterit nos ſepara/
ri a charitate dei.ad Roma.viij.qm̄ etiaꝫ
ipis diligentibus deum qui filij ſunt ꝑ ad/
optiōem et loti ꝑ gratiam/omnia coopan
tur in bonum.Sic omnia:vt omnis tri/
bulatio/omnis rapina bonoꝝ/omnis ad
uerſariorum inſultus.Ipſa deniqꝫ mors
corꝑalis/ſeruiunt et militant ꝓ iuſto tan/
ꝗ̄ ꝓ vniuerſali monarcha.Dicam mirabi
lius ipe etiam infernus damnatoꝝ/horrē
da illa ſupplicia/imo alioꝝ caſus et pecca
ta/ad vtilitatem ei9 agoniſant,ꝓſunt ⁊ ob/
ſequūtur.Excedo menſuram veritatis/ſi
non hoc aſſerat ꝓpha regius Letabitur in
quit iuſtus cum viderit vindictam.Ecce
de pena qualibet/manus ſuas lauabit in
ſanguine peccatoris.Ecce de peccato vti/
litas ꝓueniens.Qđ ſi adhuc tardior es ad
credendum hec omnia.accedat apoſtolus
et teſtimonium plane dicat.prima Corin
theo.iij.Omnia noſtra ſunt ſiue paulus ſi
ue appollo/ſiue cephas ſiue mundus/ſiue
vita ſiue mors/ſiue ꝑſentia ſiue futura om
nia noſtra ſunt.Quid queris amplius.q̄/
le tibi vis teſtimonium apertius.oīa no/
ſtra ſunt etiam mors:Quo pacto ſic dicis
O paule:quia nimirum ꝑ morteꝫ quaſi ꝑ
militem officioſiſſimum iuſtus adipiſcit̾
triumphū beatitudinis eterne.Juſtus in
ſuꝑ per alioꝝ tyrannidem et facinora ꝑpe
tua ſecuritate coronatur. ¶ Ita liceret o/
ſtendere(ſi vacaret)per ſingula.de vxorib9
de diuitijs.de agro.de celo.de terra et mari
ꝙ omnia ſunt iuſtis ablutis ꝑ gratiam/ve
riſſimo dominio ad omnem vſum licitum
ꝑut congruit et ꝓficit conſecutioni finis
ſui/iuxta ꝓmiſſionem chriſti.Math.xix.
Sic de fama vel infamia.vel de nobilita/
te vel ignobilitate.de nuditate ⁊ abūdātia
deducit apl'us.ij.Coꝝ.vi.vbi oīa talia vo
cat arma iuſticie a dextris ⁊ a ſiniſtris.Si
arma.nonne adiutoria:Sed aduertite qr
dicit arma non ſimpliciter ſed arma iuſti/
cie.qr ex eius titulo robur habent.Nō ob/
errauit in hoc/a traditōne ſuꝑmi legiſlato
ris noſtri/qui ſubtili verbo/monarchiam
hanc fundauit in eodē titulo iuſticie Ma
thei.v.Primū querite regnum dei et iuſti
ciam eius/et omnia adijcientur vobis.Ju
ſticia regni/eſt gratia.ad quā ſequit̾ poſſeſ
ſio oīm.vt ꝟm ſit Math.xiij.et Luce.xix.
Qui hꝫ.ſ.charitatē ⁊ grām dabit̾ ei ⁊ abū/
dabit.Habem9 igit̾ patefactū ꝙ ablutis ꝑ
grāꝫ oīa ſunt cōia et oīa dedit eis pr̄ i mā9

Secunda conſide/

ratio principalis noſtra eſt. ¶ Pulcrior ē
dñatio/fecūdior:atqꝫ diuinior ꝗ̄ ex titulo
gratie.ꝗ̄ ea ꝗ̄ ex titulo ciuilis aut politice
iuſticie oritur ⁊ accreſcit ¶ Premittemus
quid ꝑ dñiū ciuile ⁊ politicū importatur ⁊
q̄d ꝑ gratuitū ſeu euāgelicū ne ꝑ ignota va
gemur ¶ Ciuile dñiū eſt ius fundatum in
traditōib9 hūanitus adīuētis.introductū
occaſiōe pcti.incōicabile ſimul et ex eq̄ plu
rib9 dñis et abdicabile:ſeruata iuſticia. ¶
Gratuitū vel euāgelicū dñiū deſcribit̾ per
tres oppoſitas cōditiones.Nā eſt dñium
fundatū in lege dei et ab eadem immedia/
te cōſtitutū/quotlibet dñis ex equo ſecū cō
patiens.et inabdicabile ſeruata iuſticia ¶
Conferamus mutuo iſtas tres conditio/
nes contrarias.et que preclariores ſint/fa
ciliter agnoſcemus. ¶ Gratuitum ſiqui
dem dominium immediate conſtitutum ē
a deo et ante peccatum.ꝑſuppoſito tamen
ꝙ adā fuerit in grā.Ciuile neqꝗ̄.qm̄ ſi nl'
la fuiſſꝫ trāgreſſio.ſi p̄terea nō eēt effrenis
hoīꝫ cupiditas.cui etiā ipe de9 non ſufficit

predium tantum et tam grandis portio: nullum fuiſſet inter homines plus q̄ʒ inter angelos/ ciuile dominiū Viſum eſt in adā et patebit in gloria. Quamobrem radix infecta eſt et orgo talis dominij. Hoc aperte in illius execucione retentione et adquiſitione ſapimus. quoniam vix aut nunq̄ʒ abſqꝫ peccati ſordibꝫ adquiritur: retinetur diſpenſatur. nūq̄ʒ abſqꝫ curis vltricibꝫ abſqꝫ anxietatibus plurimis aut litibus inq̄etis aut periculis multis/ ſuos detinet amatores. Compatitur inſuꝑ ſecum nequiſſimam ſeruitutem et peſſimis ſepe collatum eſt. eis qui ꝓditores ſunt veri domini. rei criminis leſe maieſtatis in eum. ſediciosi ciues regni. homicide ſui. et indigni pane quo veſcuntur. Qualiter vero et q̄ʒ ꝓprie tales ſe dominos appellāt/ ipſi viderint. Secus eſt de dominio gratie qḋ purum eſt. letum. ſanctum. iocundū. quietum et ſecurū

¶ Fundatum deniqꝫ in regulis diuine artis. non vt ciuile dominium/ in traditionibꝫ hominum. q̄nqꝫ ſuꝑuacuis/ q̄nqꝫ nequiſſimis. ¶ Scḋam differentiam aſſignat p̄dicta deſcriptio/ qꝛ dominiū ciuile/ ſimul et ex eq̄ eſt incōicabile pluribus. q̄ʒqꝫ diuerſis modis. non ex equo cōpatiat̃ plures dominos. vt regem et burgenſem vl̄ militem. Cōſurgit autem hec incōicabilitas ex impꝼectione artatione groſſicie et egeſtate talis dominij. Non eniʒ poteſt diuerſis et multis eque plene ſicut paucis in vſum ſuum cedere. Ex aduerſo gratuitum ꝛ euāgelicum dominium/ compatitur ſecū quotlibet dominos/ ꝓpter ſui ſpūalitatem/ et cōmunicabilitatem et bonitatem/ ad exemplar ſupmi dominij. qḋ ex equo communicat ſe pluribus ſicut vni. Hoc eſt domini/ charitatis/ latum nimis ¶ Que charitas non eſt ambitioſa nec appropriare ſibi q̄rit que ſua ſunt. i. Coꝝ. xiij. Sic parentes primi nihil ſibi ante caſum appropiaſſent ſed nec angeli vel beati. Sic deus abſqꝫ ſui dominij detrimento. coaſſumit anglos et homines. in quos tranſfundit monarchialem poteſtatem. dans eis omnia ī manus. Sic demum pater et filius et ſpiritus ſanctus tres ꝑſone ex equo pleniſſime ſibi cuncta ſubijciunt. ¶ Tertia ſuꝑaddit̃ differentia. q̄m ciuile dn̄ium/ poteſt abdicari et repudiari/ ſeruata iuſticia. Pōt etiaʒ ab inuito tolli. Naʒ ꝓpter quid aliud quottidie fiunt mercationes/ emptiones/ venditiones et alie commutatiōes. Propter q̄d aliud inſuꝑ perſtrepunt et reboant odioſe lites. rabioſa iurgia. improbe contentiōes iudicioꝝ forenſium/ ꝑ repetendo aut tuendo rem ſuam. cui taliter dominans ſemet aſtringit. Et o deꝰ equiſſime q̄ʒta ē in hoc ꝓcellentia dignitatis/ in gratuito ſuper ciuili dominio. q̄m ſicut tu deus/ tuum cōmunicas dominium abſqꝫ deꝑditione et abdicatione ſic iuſto cuilibet/ fas eſt compati ſecum q̄ʒtumlibet plures dominos. et nihil deꝑdere. immo extenſius habere dominiū Propterea non habet neceſſe iuſtus cōtēdere in iudicio ꝓpter hoc dominium. ſciēs omnia eſſe ſua/ vbicunqꝫ et quocunqꝫ fuerint tranſportata ſiue collocata. Vſurpare quoqꝫ ſibi fas eſt vocem illam ph̄i cuiuſdā ab incenſa vrbe ſua fugientis/ et nihil bonorum terrenoꝝ ſecum ferentis. Oīa mea inquit mecū porto. ſeuiant tyranni. fortuna ferox inſurgat aduerſus iuſti corpꝰ aut bona quelibet extrinſeca/ nihil ab eo rapietur quin in ſuū dominiū ꝛ cōmodū refluet et ſeruiat/ etiā ꝓ ſtatu nature lapſe. qꝛ de ſtatu nature integre vel glorificate/ nulla ē dubitatio. Amplius nulla tale dn̄ium cōtrahit inops auaricia q̄ minus feneret̃ cū deo et ꝓximo. bona ſua emit et vendit iuxta yſaie p̄ceptū. et abſqꝫ auro ꝛ argento et vlla cōmutione ſupple ciuili/ vinū cōpunctionis et lac deuotionis ꝛ cū deo negociatur de regno celoꝝ Ex quo et quō negociat̃: Ex numiſmate p̄cioſo ꝛ aureo charitatis. ¶ Sʒ de eo qḋ priꝰ ſuū erat/ q̄ pacto negociari dicet. Qꝛ certe illud qḋ ſuū priꝰ erat vno mō efficit ſuū plibꝫ mōis. tali negationis fenore: quēadmodū ſpeculū cōcauū/ recipiens radioſam ſolis illuminatiōem/ illā a ſe reflectēdo ſurſū/ copioſiorē efficit ꝛ iteꝝ iteꝝqꝫ lūinoſiorē. Nō diſſilr aīa ſctā/ cōcaua ꝑ hūilitatē/ ꝛ terſa ꝑ vite mūdiciā. dono dei ꝑ gratā redonationē ſibijp̄i multiplicat. et in tali donādi meditatiōe/ exardeſcit ignis choruſcꝰ ꝛ ſplēdidiſſimꝰ diuīe illuſtratōis atqꝫ dilectiōis. Sciūt expti qḋ loquimur. ¶ Sic plꝰ abſqꝫ vlla eſtiatiōe adq̄rit liberal̄ charitas erogādo ꝛ cōicādo. q̄ʒ reſeruādo ꝛ appropriādo poſſit auara ſordida qꝫ tenacitas. De qua vere et ph̄ice Hieronimus ennunciauit ad Paulinū/ qꝛ ei deeſt tā qḋ habet q̄ʒ qḋ nō hʒ ¶ Sic poſtremo fructū vberiorē placidiorēqꝫ recipit iuſtus ex diuitijs alienis. ex auro ex margaritis ex

equis theſauris et alijs. ꝗꝫ pleruꝫꝗꝫ ſolus ci
uiliter talium dn̄ator ꝛ amator. Hoc eral/
to intuebatur ſapiens dum ait Eccl'ſ. v. ꝙ
qui diligit diuitias/fructū nō capiet ex eis
Fructus diuitiaꝝ eſt redemptio anime ꝓ/
prie ꝛ ſufficientia et ſatietas atꝗꝫ ſecuritas
Hos fructus magis capit iuſtus/alienas
diuitias vel contemnendo vel ꝑ eas in dei
laudem aſſurgendo. ꝗꝫ ꝓprietarij. q̇ trīmo/
do capiunt ſpinas curarū pungentiū ꝛ tri
bulos anxiarū occupationū. ¶ Debꝫ hec
conſideratio plurimū cōpeſcere animū be
ne inſtitutū ꝛ morigeratū/ab appetitu an/
xio/grandis poſſeſſionis aut amminiſtra
tionis ciuilis. qm̄ peccatoꝝ maculis/con/
trectantes inquinant. aut ſaltem peccandi
periculis inuoluunt ꝛ innectūt. [illegible]ō ſatiāt
hoiem. excruciant potius nouis cupidita/
tibus et curis ſupfluis. Et vbi ſunt opes/
ibi ſunt ꝛ qui cōſumūt eas. ¶ Agnoſcitis
vt arbitror ex hac differentia triplici/quo/
niam pulcrior eſt dominatio fecundior at/
ꝗꝫ diuinior/que ex titulo gratie ꝗꝫ ea q̄ ex
titulo politice aut ciuilis iuſticie/oritur et
accreſcit. Poſſet igitur eccleſiaſticus mōar
chatus abſꝗꝫ tali multitudine dn̄oꝝ ciui/
lium/qualē aſpicimus eſſe pfectior et xp̄o
ſimilior qui dn̄ij exercitiū/a ſe penitus ab/
dicauit. ¶ Confundit poſtremo hec ꝑcla/
ra veritas/ſtultam auariciam noſtram. cō
fundit ꝛ crudelem inuidiam. Vere ꝛ ꝓprie
ſtultam dixerim auariciam. que gaudet ſo
la appropriatione coꝝ que diuinius habē
tur cōia. Sed nōne crudelis nōne mōſtru
oſo ſilis inuidia. q̄ bona ſua aut q̄ ſua eēnt
ſi vellet/odit qꝛ i alijs adeſſe ꝯſpicit mordꝫ
lacerat cōſumit ꝛ diſſipat Profecto ſiquis
bene ꝑdicat/ſiquis glorioſe opatur. ſiquis
etiam miraculis claret. omnia hec mea ſūt
omnia hec ago in primis tantūmodo/vi/
tam et titulū gratie/inuidie culpa non de/
ſtruat. Si'litudinem offerat Apl's. i. Co/
rinth. xij. Et ad Roma. ſil'r. xij. de corꝑe ve
ro. in quo manus opatur ꝓ oculo. et de ma
nu videt oculus.

a ¶ Superaddamus
tertiam cōſiderationem oſtendentem ex ꝓ
miſſis. Qualiter idem homo/eſt in vnum
diues et pauper. Vel vt apl'us loquit'. Ni/
hil habens et omnia poſſidens. ſciens ha/
bundare et ſciens penuriam pati. ꝛ in altiſ
ſima paupertate ſuperabundans. ij. Coꝛ.

viij. Hoc ita concipiendum eſt vt idē ho
mo ſit pauper mūdo/et diues in deū. Sic
enim loquitur chriſtus. Lu. xij. Nihil ha/
bens (ſaltem quo ad affectum) ciuiliter po
litice. et omnia gratuite poſſidens. ¶ Ta
les inuenimus omnes iuſtos/nolētes vti
rebus ſm̄ traditiones humanas/defendē
do eas in cōtentioſo iudicio/ꝓpter curas i
extricabiles que dominiū tale vt plurimū
conſequūtur Math. v. Sufficit eis titulꝰ
gratie. et volenti tollere tunicam aut bene/
ficiū/dimittūt et palliū. aut ipō fctō ſi expē
dit aut ſic agere ꝓmptꝰ et ꝑparatꝰ eſt ani/
mus. i. Thimo. vj. habentes alimenta et q̄/
bus tegantur/his cōtenti ſunt. Etiamſi di
uitijs omnibꝫ terrenis epulentiſſimi vide/
antur. ¶ Erūt igitur tales (dicet nobis ali
quis) ſoli religioſi ꝛ paupertatis ꝓfeſſores?
Nequaꝗꝫ ita neceſſe eſt. Nō oportet vt vo/
to aut cōuerſationis mutatione res a ſe ter
renas abijciant. Paupertas eſt introrſus in
animo ſibi bn̄ conſcio que effugans tyran
nidem ſeuam cupiditatis/dilatat regnum
charitatis. et ambulare facit in latitudine i
innocētia cordis ſui. que eſt gratia. ¶ Hic
attendite doctiſſimi et ſapientiſſimi viri. ꝫ
intelligite. qua ratione priores argutie car
nalium/facili diſtinctione ſoluūtur. Nam
etſi iuſto omnia ſunt communia et data
in manus/non oportet ꝙ in iure fori/aut
ad omnem vſum ciuilem/qui ſibi frequen
ter abuſus eſſet. ſed iure poli/et ad vſū cō
formem principijs diuine iuſticie. ¶ Ani/
aduertite rurſus obſecro quēadmodū oīs
peccans/in eo ꝙ re aliqua ꝑuerſe vtit'/iniu
riatur cuilibet iuſto tanꝗꝫ fur ꝛ raptor rei
ſue. Eſt eni furtū/cōtrectatio rei aliene/in/
uito dn̄o. Tractat aūt iniuſtus/abutendo
re aliqua/rem illam que iuſti eſt/ipō nō cō
ſentiente. nam cōſentiēdo peccaret. Hec ē
radicalis rō/cur fraternalis correctio/cui/
libet iuſto cōpetit. qm̄ de re ſua agit' dū pec
catur. In hoc vere cōperi ꝓprijſſimū ꝛ phi
cū eſſe intellectū iacobi dicētis/ꝙ q̄ in vno
offēdit/factꝰ ē oīm reꝰ. Iaco. ij. Nā peccās
in vno/peccat in oēs. tremēda nimis ſꝫ va
ſnia. Peccēs in vno peccat in oēs. imo i ip
ſum celū ꝛ oīa q̄ celi ambitu cōtinent' Vis
audire hoc ab ore vniꝰ q̄ abierat i regiōem
lōginquā diſſil'itudinis q̄ ad ſe reuerſꝰ a q̄
priꝰ ꝗꝫ lōgiſſime aberrauerat dicebat Sur
gā ꝛ ibo ad prēꝫ meū ꝛ dicā ei. Pr̄ peccaui ī
celū ꝛ corā te. Luce. xv. Si rō placet/eam

accipe. Homo itaq̄ ꝑ peccatum. ſe et res q̄
bus abutitur ſurripit vi q̄ꝫtum in eo eſt ab
alijs. abrūpens membra corporis miſtici / et
integritatem vniuerſitatis violans. Per/
uertit inſuꝑ armoniam vniuerſi velut cor
da diſcors in cythara. aut fiſtula mutata vł
ſtridula in organo. Infirmat exercitū vł ex
ercitiū ſpūalis milicie tanq̄ꝫ fugitiuus ꝛ ꝓ
ditor. Subtrahit deniq̄ iuuamen ꝛ dilec/
tiōem ꝛ ꝑtem regis vel regiminis. et ordi/
nem ſubuertit aliter q̄ꝫ debet ad oīa. At e/
cōtra / iuſtus ꝓdeſt oīb. veluti membrū vi
uū ꝛ ꝑs cōgruens ſuo toti. ſicut corda ſo/
nora ꝛ fiſtula ſuauis. et inſuꝑ miles fidus
atq̄ꝫ vt adiutor fortis et rector oīm ſolicit⁹
x ſciens q̄m plus abhorret gratia ociū q̄ꝫ na
tura vacuū. ¶ Opponet cōfeſtiꝫ nobis ar
gumentator aliq̄s ſubtilior / quō iuſtis fit
iniuria fraus ꝛ rapina ꝛ peccatū in eos / ſi
ꝓ ipſis militare oīa ꝓbatū eſt. Si preterea
Chriſ. ꝛ Sene. validiſſimis rōib ꝓbaue
runt hoc ꝙ nemo niſi a ſeipō leditur. itaq̄ꝫ
in ſapiētem nulla cadit iniuria. et ita ꝓba/
tum eſt. cōſentio. Non enim fit iuſtis inui
tis ſe iniuria vel leſio ex alijs improbitati/
bus. ſed fieri querit aut fieret ſi nō omps ſa
pientie diuine virtus / de peccatis aliorꝫ /
bona ꝓ iuſtis eliceret. Attingit enī ipſa a fi
ne peccati nouiſſimo / vſq̄ꝫ ad finē primū /
qō dñs eſt / fortiter / et diſponit omnia ſua/
uiter. facit quoq̄ꝫ vt ſm dictū Gregorij qui
in cunctis delinquūt / in cūctis feriant / vt
verꝝ ſit illud Sapie. v. Pugnabit cōtra in
ſenſatos orbis terrarꝝ. Nunq̄d nō hoc iu/
ſtiſſime. Toto ſiquidē orbe terrarꝝ in dñi
ſui cōtumeliam abuſi ſunt et omnia q̄ꝫtuꝫ
in eis fuit / iniuriam eius ꝑuerſiſſima libi/
dine contorſerunt. Ita peccator / eſt ille al/
ter hiſmael / cuius manus cōtra omnes et
manus omniū cōtra eum. Ita iuſtus ē do
minus ꝛ tectum iudiciū ſuū. q̄n cōtra nos
peccatores maledictiones ſterilitatū ꝛ alia
rum peſtilentiarꝝ multiplicium inducit. ar
mando creaturas / in obſequiū noſtrū con
ditas / ad vindictam. ſicut traditur diffuſe
Deutero. xxviij. Et ſicut tempe paſſionis
ex horrore iudaici facinoris / tota vniuerſi
tatis armonia turbata eſt. ¶ Quereret ad
extremū forſan curioſior aliquis. ſi iuſtis
ex equo ſunt omnia cōia. duo tales extre/
mum famis ꝑiculū incidant / nec habeant
ꝑter panem vnicū / ꝑ quem ſolus eorꝝ pote
rit ſuſtentari. cuius erit panis ille. Reſpō

deo ꝙ iure recto / occupāti cōcedet. Mors
vero / ꝑ alio pereunte / militabit. et ſeruiet ī
bonū ſuū amplius fortaſſis / q̄ꝫ alteri pāis
comeſtio ꝓficiat. q̄m in patientia ſua poſ/
ſidet aīam ſuaꝫ. ſecurus in celo. q̄ꝫ / ille ī bre
ui moriturus odioſo moribundoq̄ꝫ corꝑe
non ſecurus ſeruat. ¶ Perges vltra quere
re caſu paululū variato. Si ſit alter iniu/
ſtus. habeat tamen titulum ciuilis domi/
nij ſuꝑ panem illum / et iuſtus nequaq̄ꝫ / in
cuius vſum cedit panis ille. Videri poteſt
ꝙ iuſto. ꝑ titulum gratie in quo verius ius
et deo placidius ſibi fundauit ꝛ q̄ſiuit.
Sed hec et ſimilia ſubtilioris indagatio/
nis / ſcholaſtico exercitio dimittentes.

Ponamus quartā

et hanc extremam conſiderationem tempi
huius dominice paſſionis cōuenientem.

¶ Monarchatus ex titulo gratie conſur/
gens / fuit reſtitutus ꝑ chriſti paſſionem ex y
tenſius et vberius / q̄ꝫ fuiſſet ante peccatū.
Extenſius dixi. q̄m infernus damnatorū
hominum et eorum multitudo atq̄ꝫ pecca
ta non fuiſſent. Sunt tamen de dominio
iuſti. et ei militant ad coronam ꝛ gaudiū ꝛ
cautelam. Accedant ad hanc monarchiaꝫ
omnia chriſti facta dicta ꝛ exempla. ſacra/
mēta inſuꝑ omnia. Poſtremo noue legis
myſteria. ¶ Ad hunc ſenſum auſus eſt di/
cere Grego. O felix culpa eue. Quare felix
nō itriſeca bonitate vt ceca emulatio culpa
bat. ſed extrinſeca denominatione. q2 taleꝫ
et tantum habuit redemptorem. Aliter q̄ꝑ
pe non fuiſſet deus homo. non virgo ma/
ter. non humana natura ſuꝑ angelos col/
locata. et ſimilia multa. Sed neq̄ꝫ fuiſſet
iuſto omnia data in manus / altero dupli/
ci iure et titulo ꝓmemorato. titulo videlicꝫ
debellationis ꝛ conqueſtus. ꝛ titulo ſacra/
mentalis reſtitutionis. ¶ Uerum ſentio
vos inclit domini / finem loquendi ratio/
nabiliter expectare. Parebo libens. ne pa/
riam faſtidiū. Expectare tamen prius oro
patimini. Utinam ſaperent ꝛ intelligerēt
quattuor has veritates pulcerrimas / eccle
ſiaſtici noſtri tempis. illos loquor impro/
bos / q̄ ſpreto ꝛ calcato mōarchatu grē di/
tiſſimo / cecos ſe ad inopē ꝛ languidū ciui/
litatis titulū coniecerunt. toti funditus in
cubuerunt bñficijs ſibi ꝑ fas ꝑ q̄ꝫ nefas q̄ꝫ
coaceruendis ꝑ diſcrimē certiſſimū ꝛ ꝑdi/
tionem animarum ſuarum et ſepe alienarꝝ.

Preponunt filiatioēm immūdam mundi immo iugum ferreum diaboli/filiationi ꝛ iugo ſuaui xp̄i. Prouocāt in flagitijs ſpurcidis/et rapinis ſacrilegis/audacter deum cum dederit omnia eis in manus. put ap̄d Job verbū eſt ¶ Extollunt ſibi titulos caducos anxios ꝛ egenos. Jlle huius ciuilitatis ꝛ poſſeſſionis. ille alterius. quib⁹ adeptis/dicit quilibet talium cum angelo laodicie Ecce diues ſum ꝛ nullius egeo. et neſcit talis quid exprobrans Johēs ſubinferat/ꝙ miſer eſt et miſerabilis et paup et cecus ꝛ nudus. ¶ Cui militant omnia ad oppugnationem ſui/non minus proſpera et aduerſa. Jn pſperis reſoluuntur ſegnicie et luxuria. Jn aduerſis ꝑ impatientiam et murmur non ſubſiſtunt. Quare ſic: Quoniam titulum gratie cōmodiſſimum ꝛ pclariſſimum quo habito dantur nobis oia in manus/longe pꝫiciunt. ¶ O q̄ſq̄s adeſt groſſiori generoſiori ſupbia et ambitione dignus. Quiſquis latius et inſignius dominari querit. quiſquis impioſius ardꝫ gloriari. pergat huc facile. iter apertum eſt paruum. latum. pulcerrimum Nō neceſſe habet vt euagetur anxius aut turbetur erga plurima. tantūmodo lauetur ab inq̄namentis ſuius. ſeruet gratie titulum. omnia dabit ei pater in manus. Jn pſenti quidē non abſq̄ diſcrimine belli ꝛ milicie multe Nam hic/vbi terra vbi guerra tanq̄ nihil differt a ſeruo ſed pſtabit in futuro. Speret equanimiter cum pace et tranquillitate ppetua. ad quam nos intromittat ille qui habet omnia in manib⁹ dn̄s noſter Jh̄us chriſtus qui eſt deus benedictus in ſecula Amen: ¶ Finit.

Carmen de voluntaria paupertate.

O Pauperies iure beata
Que voce Jeſu celica regnas
Dum ſpiritui grata/nec horrēs
Dum ſufficiens leta q̄ degis
Diuina tibi gratia dat ius
Veri tituli. quo/dominatu
Pleno valeas omnia vti
Sub lege ſua ſubdita queq̄
Primo ſtatui nonne fuere
Si principio querere regnum
Moris domini/cuncta ſequentur
¶ Eſt pauperies indiga panis
Mendicat egens fiat oportet
Pandit miſeram ſe querulam q̄
Morbo ſenio torpore fractam
¶ Heu pauperies nomine ſolo
Que corde tumes perdita luxu
Effrons graderis voca procaci
Buccis nitidis. veſte fluenti
Ceruice riges. naribus eſflas.
Vis ex alijs viuere lauta
Qui non dederit/murmura rodis
Diſcrimen habet fama negantis
Vos effugite credite mordet
¶ Eſt pauperies officioſa
Que parca ſibi largiter amplas
Diſpenſat opes. vſibus aptans
Diſcreta pijs. curat/honeſto
Frugiq̄ ſtatu/plebe placere.
Clamas decus hac/liuide pompas
¶ Cedens pprijs/altera/viuit
Cōmune tenens/more priorum.
Gazas medias ſpernere prorſus
Nolo. fragilis terrat egeſtas.
Neu ſim per eam ſordibus excors
Curis lacerijs corde moleſtus
Liberq̄ nimis corda tenere.
¶ Finit.

Sequitur alius ſermo per eundem cancellarium in cena domini. ad eccleſiaſticoꝝ cautelam et eruditionem.

TRadidit Jeſum iudas ſimonis ſchariotis. Originaliter in ſeutentia Joh: xiij. Unde ſumptum eſt euangelium pſentialiter recitatum. De proditore iuda/de obſtinato ꝛ icorrigibili/q̄ vtar noīe clico vl p̄dicatore vel ap̄lo vel ſacerdote locutur⁹. Tot⁹ i meditatōe mea tremui. totus horrore ꝯcuſſus ſum. recogitāſq̄ terribilis in conſilijs deus ſuper filios hominum. Uidens īſuper cum eccleſiaſte opa dei mirabilia valde. ꝙ nemo poſſit corrigere quem ille deſpexerit/Si claudit/q̄s aperiet: Si mittit criſtallum obdurationis. a facie frigoris eius q̄s ſuſtinebit: Si diabolus cor ſubintret. nōne ſicut malleatoꝝ incudē indurat illō: ita vt rideat vibrātē dānatiōis haſtā. vertunt ſibi in ſtipulā lapides funde. nec adq̄eſcit au⁹ q̄ pcib⁹. Judas in exemplo ē. quē nec efficaciſſima

p̄dicatio/nec maledictōis eterne inſinua/
tio ꝑ xp̄m fcā/d̄terrere potuit a p̄cōcepto ꝑ
ricidio. nec ꝯſideratio tue dignitatis o v̄go
beata/o mater pietatis/emolleſcere potuit
vt miſericordius ageret erga te et filiū tuū
benedictū. Maledictus furoꝛ talis quia ꝑ
tinax. et emulatio. qꝛ dura. dū tradidit Je
ſum iudas ſimonis ſchariotis. ¶ Nūc au
tem o virgo ſerena ne ſit in aliquo noſtruꝫ
tale coꝛ incredulum et duruꝫ. Coꝛ a ſatha
na occupatum. Coꝛ ad diuinas monitio/
nes vel increpationes clauſum. adimꝰ cuꝫ
fiducia thronū gratie tue ſuppliciter exorā
tes / vt irroratione eiuſdem gratie ꝑcepta
que coꝛ emolliat vt abiecta omni nequicia
diabolice fraudis. ne coꝛ induret. inueniať
nemo noſtrum ꝓditoꝛ filij tui. ſpernens le/
gis ſue monita ſalubria. Qđ vt impetremꝰ
p̄ntamus tibi illud euangelicū Aue gratia
plena ꝛc. ¶ Tradidit Jeſum iudas ſimo/
nis ſchariotis ꝛc. Memini meminerunt
et p̄ntium (vt opinoꝛ) aliqui/ queadmodū
hoc eodem veſpere ducto ſemel in circulos
ſuos annuales ſole/tractauimus litterali/
ter thema p̄ſens/incipiētes ab hoc verbo.
Cum iam diabolus miſiſſꝫ in coꝛ iude ꝛc.
Quam ꝑticulam ex induſtria dimittimus
circa quam p̄cipue mote ſunt tunc queſtiū
cule plures/q̄ſi ex ꝑſona ſtudio ſitatis ſpe/
culatiue. quaꝝ diſſolutio vł ad ſcholaſticū
exercitium vel ad tempus alterum lingue/
batur. Quas etiam nūc vel repetere vel diſ
ſoluere nequaq̄ꝫ eſt animus. ¶ Satis ad/
eſt materie plangere potius. ⁊ plangendo
clerum noſtri tempꝛis/ne ꝓditoꝛ chriſti ſit.
admonere libet. vt clerus/qui in ap̄lico oꝛ
dine iude ſucceſſoꝛ inuenitur. nullo pacto
fiat eiuſdem imitatoꝛ in crimine. quali cri/
mine? Nimirum in eo qđ narrat euangeli/
cus ſermo comp̄henſus in verbis thema/
tis. Tradidit ꝛc. Hec totius noſtre inten/
tionis ſumma. Hic cardo circa quem dicē
doꝝ oīm voluetur oꝛatio. Nam illos com
monere qui vel foꝛis ſunt in alio oꝛdine vł
abſentes/quid ad nos? Studeamus igiť
oſtendere modos quibꝫ et quot iudas tra/
didit Jeſum. et ex eius damnatiſſimis pro
ditoꝛie fraudis opibꝫ/ſciamus/nos de cle/
ro/nos dicti ꝑ antonomaſiam eccleſiaſtici/
a quibꝫ et qualiter abſtinere debeamus. ne
ſi tales fuerimus in execrādo facinoꝛe. par
nos inuoluat hoꝛrenda damnatio. ¶ Ja/
ciamus in p̄mis hoc ꝓ dicendis funda/
mentū q̄ ꝓditio eſt fraudulenta leſio alicu
ius/ſub amicicie vel officij ſimulatiōe. Et
ita ꝓditio/duplex eſt iniquitas. qꝛ et odiū
eſt et ſimulatio. ¶ Prodiotꝛ eſt qui ſimulat
officium/et affert detrimentum. Vel ꝓdi/
toꝛ eſt familiaris inimicus. eo ꝑniciocioꝛ
quo efficacioꝛ eſt et ineuitabilioꝛ ad nocē/
dum. De tali in ꝓuerbijs. Simulatoꝛ oꝛe
decipit amicum ſuum. ¶ Cōtingit aūt fie
ri ſimulatiōem amicicie vel obſequij/tripli
citer. In ſtatu et ꝓfeſſione. in geſtu ⁊ opati
one. in affatu ſeu locutione. Hanc triplicē
beniuolentie ſimulatiōem ſi querimꝰ in iu
da reperimus erga Jeſum. ſicut his tribus
modis in genere finxit ſe iudas ſibi beni/
uolum ſcꝫ in ſtatu vt qꝛ ap̄lus eius fuit. in
geſtu vt qꝛ oſculum ei dedit. in affatu vt qꝛ
eum rabi nomiauit. ¶ Edificemus/ſi pla
cet ſuꝑ hanc baſim triplicem duos noſtre
collationis parietes pꝛincipales/traducē/
do iude ꝓditionem/ad eccleſiaſticoꝝ om/
nium cautelam ⁊ eruditiōem

Tradidit itaq̄ꝫ Jeſum iudas ſi/
monis ſchariotis. Primum qꝛ
amiciciam obſequioſam p̄tēde
bat in ſtatu quam longe piece/
rat ab affectu. De geſtu aūt ⁊ affatu simili
ter in altera pte videbimus. ¶ Poꝛro ſtatꝰ
iude/quadꝛuplici titulo fuerat inſignitus
Erat quippe iudas clericus. hoc eſt in ſoꝛ
tem domini electus. tanq̄ꝫ domeſticus eiꝰ.
et heres Ad quid? Vt dominus ſua pars.
ſuaq̄ꝫ eſſet hereditas. Cleros enim grece/ē
ſoꝛs latine. Erat p̄terea iudas ciuis ſctoꝝ
aſcriptus de ciuitate hieruſalem. tanq̄ꝫ do
meſticus commenſalis et canonicus regu
laris ſub abbate chꝛiſto. Erat rurſus pꝛe/
dicatoꝛ et apoſtolus/domino cooperante
et ſermonem confirmante ſequentibus ſi/
gnis Sibi quippe data erat poteſtas ſuꝑ
omnem virtutem inimici. communicata ſi
mul eloquia diuina et ſecreta celeſtia. Erat
deniq̄ꝫ ſacerdos dei altiſſimi inſtitutus a
chꝛiſto ſcd̄m oꝛdinem melchiſedech ¶ In
pꝛimo. filius Jeſu et heres. In ſecūdo fra/
ter et conciuis et religioſꝰ. In tertio amicꝰ
immo mater ꝓpter ſpiritualem ꝓpagatiōeꝫ
in alioꝛum coꝛdibus. In quarto ſocius et
cōminiſter. ¶ Agnoſcitis qualia et quot i
ſtatu ſuoꝛ q̄ꝫ magnifica dilectionis pigno
ra iudas ſuſceperat Atuero quid pro his
oībꝫ retribuerit ſcitis. Tradidit q̄ppe ipꝫm
p̄rēm ſuū. frēm ſuū. dōeſticū ſuū ⁊ abbatē.

Amicum et pontificem et ſocium dignan/
D tiſſimū. ¶ Sed ad hec audita quis ex no/
bis non indigne ferat. Quis nō exhorreat
tam inexpiabile piaculum. Quis non ſce/
leratiſſimū ꝓditiſſimumq̧ iudam iuſte dā/
natum ꝓnunciet? Verūtamen inſpiciam⁹
noſmetipos chariſſimi/qui vel clerici vl' ec
cleſiaſtici dicimur. qui ꝑdicatores qui pſ/
biteri. nō nos fallamus adulatione ꝓpria.
Nō tergum vertamus lucide veritati. for/
taſſe videbimus ꝙ hec de nobis fieri pōt
narratio ¶ Qualis narratio? Vtiq̧ ꝙ in/
ter nos ſit qui tradiderit ieſum exemplo iu/
de ſchariotis. Tradiderit inquies. ⁊ quo/
modo poteſt hoc fieri? Nonne xp̄us reſur/
gens ex mortuis iam nō morit̄ aplo dicen
te. ꝙ ſi non moritur. neq̧ ad mortem tradi
tur. Audi vero alio loco aplm Tu o hō q̄
aplm appellaſti. Rurſus inquit crucifigē/
tes in ſe filium dei/⁊ oſtentatui habētes. ſi
crucifigentes: cur non pari more loquendi
morti tradentes. crucifigitur in membris
ſuis. Crucifigitur quantum in nobis eſt/
dum cauſa ſue crucifixionis peccatum ite/
ratur. Proditur autem/dū ſimulatorie co/
litur/ſtatu geſtu vel affatu In bono orat̄ ve
ro prauo cordis affectu. ¶ Eſto dicet ali/
quis de clero crucifigam⁹ chriſtum modo
quo loqueris. Eſto prodam eum/attamē
longe eſt peccatum meum a ſceleratiſſimo
facinore iude proditoris/qui miracula te/
ſtatiſſima chriſti vidit. nō ego Jeſum pre
dicantem commonentem deterrentemq̧ au/
diuit. non ego Conſors apl'orum fuit nō
ego Deſperādo ſe ſuſpendit. gratia dei nō
ego ¶ Appello te homo qui ſic loqueris ꝑ
iuda te iuſtificans. Credis ne iudam vidiſ
ſe ⁊ audiuiſſe que dicis. Si nequaq̄. tu va
ne crimen iude ꝑ hoc exaggerandū ꝓnun/
cias? Si credis. iam igitur miracula cōfi/
teris que vidit iudas. tu penam ꝓditoribꝫ
eternaliter infligendam agnoſcis. Ampli⁹
vero tu multitudinem teſtimonioꝝ et ſcri
pturarum ꝑ ſucceſſionem tanti tempꝛis hu
ius/poſt occubitum iude/ plus agnoſcere
debuiſti. Qđ ſi tam certiſſimis hiſtoriis fi
dem derogas/ſed dicis ſi miracula videro
credam. Accipe reſponſionem epuloni da
tam. nō ſi quis ex mortuis reſurrexerit co/
ram te/credes. Clariſſima certa miraculo
rum lux/ꝑuerſos reprobosq̧ animos non
tam illuſtrauit ad credulitatem q̄ȝ radian/
do cecauit. Hoc fuit in iuda. hoc in iudeis
et hereticis perſpicuum. Caue tibi igitur.
ne ſi iude prebueris te ſimilem in vita. ſi/
milis in obduratione et reproba morte iu
ſto dei iudicio relinquaris. ¶ Quo circa ꝑ A
explicatione maiori quadruplicem cōſide
rationem aſſumimus.

Prima cōſideratio

Ad exemplum iude Proditor eſt eccleſia/
ſticus. qui ſpreta parte ſua ditiſſima / ege/
nam auariciam conſectat̄. Ad q̄d? Vt vxo
rem immo adulteram peſſimā nutriat cō/
cupiſcentiam ſuam. et fiat ſchariotħ. id eſt
mercedem accipiens. Auariciam hic intel
ligite affectum inordinatum/male cupidū
non tantum pecunie. ſed rei cuiuſlibet trā
ſitorie. Vultis audire conſiderationis hu/
ius rōē3. Debuerat quippe ꝑſeueranter cle
rus dicere id qđ ab initio ſue inſtitutionis
iuxta nominis interꝑtationem ꝓtulit cum
ꝓpheta Domin⁹ pars hereditatis mee ⁊c.
Et rurſus. Pars mea dn̄s in eternū. Hec
ſors hereditaria. hec vberrima portio. hec
pars optima. nonne clero ſufficere debue/
rat? Nonne cum eodem ꝓpheta gl'iari equū
erat qn̄ ſubditur. Funes id eſt diuiſiones/
ceciderunt mihi in ꝑclaris. etenim heredi/
tas mea ꝑclara eſt mihi. Valde ꝑclara. q̄/
les opes. que diuitiaꝝ copie ſatiabūt ani/
mam clerici. ſi deus omne bonum. ſi mer/
ces magna nimis/velut inſufficiens abii/
citur. Fit nihilominus ſtoliditate mirabi
li/magis vero miſerabili/vt clerus ꝑ aua/
ricie cupiditatem auertatur a ſorte ſua deo
ſuo. quem deſerens et ab eius facie. paſſi/
bus non tam corporis q̄ȝ praue affectiōis
egrediens. primum in ſe recuruus corruit
Stulta vere prauaq̧ mutatio. de deo in
ſe? Nam in ſe quid niſi vaſtum quoddam
indigentie deſertum inuenit aut ſentit. A
nima quippe ſine deo. quid oro ē niſi hor
ribilis quedā et inhabitabilis terra deſer
ta inuia inaquoſa vel potius tenebroſiſſi
ma quedam et profundiſſima miſeriarum
abiſſus? ¶ Preterea clerus ſic auerſus a
deo neq̧ iam conſolationem aliquam. ne
q̧ refectionem aut ſatietatē3 ab eo ſentiēs.
quidni auertente deo faciem ſuam contur
betur? Quidni ad tenebroſitatis veſperā3
veniens. famem patiatur vt canes? Quid
ni querulus dicat deo. ¶ Poſuiſti me
contrarium tibi. et factus ſum michimet

ipſi grauis? Itaqꝫ fit ſibimet regio egeſta/
tis. longinqua valde a peccatoribus ſalus
Occupante igitur regionem illaꝫ fame va
lida miſerarũ cõſolationũ/falſorũqꝫ bono
rum/ꝑditoqꝫ guſtu viui et veri boni/egre/
ditur iam homo eccleſiaſticus ſemetipſuꝫ/
ꝑ exteriorꝝ quinqꝫ ſenſuum portas. qꝛ nul
lubi peius hoſpiciũ/neqꝫ amarius cõſorti
um/q̃ꝫ in ſe et ſecum inuenit. egreditur fo/
ras et cõgregat iniquitatem ſibi. Egredit̃
ſi forte videndo/audiendo/ſentiendo/gu/
ſtando/vel olfaciendo vmbras aut pictu/
ras veri boni res ſenſibiles/afferat ſibi in/
de conſolaciũculas aliquas q̃s ſubſternat
anime ſue egrotanti et ſaucie. ex quibꝫ pa/
ſcat cõcupiſcentiam inſatiabili auiditate
voracem. cũ filijs ſuis operibus carnis q̃/
ſi totidem catulis fame rabidis. Sed expꝫ/
tus q̃ꝫ vere enũciauerit qui dixit. Nõ ſatu/
ratur oculus viſu/nec auris auditu imple
tur. reperit cũ Auguſtino omnia miris a/
maritudinibus reſperſa. qꝛ iuxta ſatiricuꝫ
plus aloes q̃ꝫ mellis habent. Miſera plãe
ſed digna ſors. vt electus clerus cũ cayn a
facie domini/vagus ſit poſt cõcupiſcenti/
as ſuas. et a cõtriſtantibus eum ꝓfugus ſu
per terram non viuentiũ in eternitate: ſed
B morientiũ in tempalitate. ¶ Deniqꝫ cler⁹
ſic auerſus a deo et conuerſus ad mũdum
quid patit̃? Nonne ſentit et videt/q̃ꝫ ama/
rum ſit reliquiſſe dñm. Sentit ꝑfecto niſi
ſenſum ꝑdiderit. Nam adheret vni ciuiuꝫ
regionis illius. hoc eſt carni/que de mũdõ
non de ſupnis eſt vt ſpũs. Hec mittit eum
paſcere porcos ſordidos brutales ⁊ furibũ
dos/deſiderioꝝ peſſimoꝝ. quibꝫ dat ſiliq̃s
inanes voluptatũ. ¶ Sed q̃d dicit ſcrip/
ptura de adoleſcente filio vnde ꝑabolã ſũ/
pſimus. Cupiebat ventrem implere de ſili
quis quas porci comedebant. et nemo illi
dabat. Onerat quippe talis cibus volup/
tatis/irritatqꝫ famem non ſatiat. ¶ Sup
eſt ergo/vt qꝛ ſatietatem in nulla re vna re
perit/nitatur euagari ꝑ varia ꝓpterea fit di
ſperſus multipliciter et inquietus ſemꝑ hi
ans ſemper ad ampliora coacernãda ne õ
ſit aliquid elaborans. Semꝑ neſcio quid
curte deeſt rei inquit ſatiricus. Finita ſunt
quippe omnia. Anime autem deſiderium
et os et venter/capaces ſunt infiniti. ꝓpte/
rea quicq̃d obiectum fuerit/non plus af/
fert ſatietatis q̃ꝫ gutta vna/gulpho vaſtiſſi
mo. Totus iſte mundus ſenſibilis/ad ani

me ventrem quid eſt niſi bolus exigu⁹? nã
ſi mille milia mundorum adieceris/cũ nõ
implebunt. Patuit in alexandro in ceſare
in alijs tirannis. Ve miſero mihi inquit a
lexãder ex democriti ſẽtẽtia innũerabiles
mundos audiſſet. ego nec vnum ſubiuga/
ui. Idem de ſcientie cupiditate. Exemplũ
deinde ſenſerunt qui tota ſtudioſitate ſua
nihil aliud inuenerũt q̃ꝫ nihil ſcire ⁊ q͛ mlˀ
ta ſcire magna fatuitas ¶ Porro quid mi
randũ ſi non ſatiatur comedens in ſõnis.
Ut loquitur yſaias. et vt poete de toto fa/
bulantur. Sed et vmbram et ventum den
tibus atterens et paſcens/ſaturitate quali
ter implebitur? Ideo bene enunciauit qui
dixit appetituꝫ diuitiaꝝ eſſe infinitũ. Mi
dam et tantulum poete/et creſum cuꝫ ĩnu
meris diuitijs/hiſtorici pro exemplo poſu
erunt. ¶ Ecce cui aſſignata erat ſors vber
rima ſorſqꝫ pleniſſima. dũ derelicta ea/vm
bram et ventum conſectatur temporaliuꝫ
cõmodoꝝ vel lucroꝝ. dum querit ea tanq̃ꝫ
ꝑcium quoddam huiuſ cõmutationis dei
cum mãmona. ipe neqꝫ rem habet neqꝫ ꝑ/
cium. Poſtremo cum iuda ſuſpendit̃/ſtrã
gulaturqꝫ laqueo temporalis ſolicitudi/
nis. intercipientis ſpiritum vitalem gra/
tie/ne interiora refrigeret. ⁊ crepat medius
et diffundantur omnia viſcera eius in ter/
ram. Fingo iſtud niſi aſſit teſtis ſapiens.
Auaro inquit nihil eſt ſceleſtius. Sequit̃
Proiecit enim in vita ſua intima ſua. ¶ C
Vultis accipere ſimilitudinem vt dicitur
palpabilem ꝑ ꝑdictis. Ponite ante oclos
veſtre conſiderationis/canem aliquẽ/mor
dicitus inter dentes geſtantem fruſtuꝫ car
nis. tranſnatet canis iſte flumen aliqõ. vi/
deatqꝫ vmbram carnis in aqueo ſpeculo.
hic canis vt auidum eſt animal/ſi hiando
nititur vmbram hanc arripere vel glutire
quid agit niſi vt verum carnis cibum per/
dat? elabitur enim/fundoqꝫ mergitur. non
tamen vaneſcente potitur. ¶ Aut ſi simili
tudo magis placet in hominibus. Recogi
tate aliquem ĩ horto pomifero poſitũ. ſuꝑ
cui⁹ horti filices humi repentes ſuper vrti
cas et vepres/iaciantur ab alto vmbre po
morum ex radiatiõe ſolis obiecta. quanta
precor eſtimabitur ſtoliditas in hoc homi
ne/ſi ſpretis veris pomis/ipe nitendo ⁊ ſer
pendo pedibus manibuſqꝫ totus incum/
bat inhians aperto ore ſuper huiuſmodi
vepres et vrticas/cupiens vmbratilibus

pomis ſaturari. Quid ipſe niſi vſtiões pũ
curaſq̧ quid niſi lacerationes referet de to
to conatu ſuo? ❡ Profecto hic eſt typus a
uari. qui ſpreto deo/ vero cibo et fructu/ ꝑ/
ſequitur vmbras eius vmbratiles ſcʒ diui
tias/ quas Jeſus ſpinis q̄ cruentant ⁊ pũ
gentibus curarum aculeis vulnerant/ cõ/
parauit. Jtaq̧ niſi hec vmbra quaſi ſomni
aliter et vmbratiliter fieret. ſicut vnus poe
tarum dicit referente fulgentio non ceciniſ
ſet pſalmiſta. Dormierunt ſomnum ſuum
et nihil inuenerunt omnes viri diuitiarũ
in manibus ſuis. Et rurſus. Uerumtamẽ
in imagine ꝑtranſit homo. Minus quip/
pe habet entitatis et ꝑmanentie tempora/
litas eternitati comparata/ q̄ ſomniũ auo
lans vel vmbra ꝑtranſiens. ſi eaꝝ cũ tem/
poralitate q̄ſtumlibet extenſa fiat collatio
❡ Talem (niſi me fallit eſtimatio) forma/
uerant imaginem rerum humanarũ duo
philoſophi/ democritus et eraclitus. quo/
rum alter mox vt ingrediebatur ſolium do
mus/ ridebat. ita nihil ſibi ſerium vel inep
tum videbatur. Alter flebat/ arbitrãs om/
nia que gerebantur miſerrima. Talẽ Job
talem ille qui introierat in ſanctuariũ dei
imaginem pinxerat. Job dicit. Uidi ſtul/
tum firma radice. et maledixi pulcritudini
eius ſtatim. Alter. Uelut ſomnium ſurgẽ
tium domine imaginem ipoꝝ ad nihilum
rediges. ❡ Clerus vtinam ſic ſentiret exi/
timis rerum vanitatem. qđ quia non facit
tradit Jeſum. ꝓtendens ex ſtatu et nomie/
ſe habere ſolum deum in ſortem heredita/
tis a quo longiſſime piectus eſt ꝑ viciũ cu
piditatis. Qđ ſi vult regredi/ formam ha/
beat iam allegatam adoleſcentis. reuertat
de exterioribus ad ſe. ⁊ ſe ad patrem. dicẽs
Pater peccaui in celum et coram te. Pro/
ditor nedum tui ſed cuiſlibet creature. fac
me ſicut vnum ex mercenarijs non mundi
ſed tuis. ne peream cum iude ſimonis ſcha
riotis.

D **Secũda**

❡ Ad imitationem iude. proditor eſt eccle
ſiaſticus. qui corporaliter etiam aſcriptus
ad conſortium eccleſiamq̧ ſanctoꝝ/ deſe/
rit illos corde neq̧/ tranſiens ad ſynagogã
peccantium. Jbiq̧ ſymon exiſtens. i. mero
rem audiens. ❡ Hec fuit iniqua iude pro/
ditio. vt dum cum ſanctis apoſtolis ⁊ ma/
ria matre Jeſu coporaliter verſaretur/ ipſe
totus animo cum iudeis/ de traditione do
mini ſui/ de deſolatiõe cetus iſtius ꝑtracta
ret. vt verum ſit illud per pſalmiſtam. Et/
enim homo pacis mee: qui edebat panes
meos/ magnificauit ſuper me ſupplantati
onem. ❡ Jmitantur autem eum qui ſunt
ex parte illius. quoꝝ conuerſatio corpora/
lis cum catholicis/ mentitur fidem ⁊ deuo
tionem/ que longe ſunt ab eis. Non enim
ſunt fratrũ amatores ſed ſpoliatores. frau
datores irriſores eorũ: etiam ſpiritualiter
in moribus ciuiliter in fama/ ꝑuerſiſſimis
machinationibus occiſores. Jta traditur
chriſtus in mẽbris ſuis. ❡ Eccleſiaſticos
itaq̧ quos auaricia peruertit iam a deo. in
uidia comes auaricie ſuſcipit. dum vident
in alio quod non habent. Fraus inſuꝑ do
lus detractio ira furtum ſacrilegium. odiũ
tedium veri boni et ſimiles vicioꝝ peſtes/
tanq̧ latrones aliqui ⁊ proditores inueni
unt eos. Jnuentoſq̧ cecant illigant ſauci/
ant trahunt diſtrahunt. Deniq̧ extra viã
virtutis eijciunt: Uix ad tempus relinqui
tur pallium hypocriſis/ tegens cadauero/
ſam feditatem intrinſecus horridam/ ope
rimento quodam conuerſationis exterio/
rie cum reliquijs velut in ſepulchris deal/
batis. ❡ Dignum plane eſt. vt qui talẽ tã/
tamq̧ portionem deum faſtidiunt: quiq̧
auaricie tyrannide diſtract᷒ a loco vberis
paſcue/ a monte coagulato et pingui/
corruit in deſertum vallemq̧ totius egeſta
tis et ſalſuginis. Jpſe incidat in latrones
cum illo qui de hieruſalem deſcendebat in
hiericho. et de pace in mutabilitatem. de q̄
ete in confuſionem. Jta qui noluit eſſe ſo/
cius apoſtoloꝝ. nec habere ſoliditatem fi/
dei cum Petro/ mititatem cũ Andrea. pu
ritatem cum Johanne. et ſic de reliq̄s/ fit
conſors perfidoꝝ. fit preda vicioꝝ et q̄ pri
us nutriebatur in croceis. amplexatur ſter
cora et cũ inimicis domini terrã lingit. ❡ E
Occurrit vero inter loquendum veneran
dus ille cetus apoſtolicus/ cui gratiſſima
caſtiſſimaq̧ pñtie tue ſerenitas. O virgo
benedicta ſplendorem ſanctamq̧ leticiã
aſpirabat. quo magis execranda redditur
iude proditioſa malignitas que cũ tot ſan
ctis ſact᷒ eſſe nõ voluit. Dic o iuda ſcelera
tiſſime quid hec virgo cõmenſalis tua. fa/
miliaris tua. obſequioſa tue. Dic vt de reli
quis ſileam quid fecit tibi quid moleſtie
intulit: vt filiũ ſuũ chariſſimuʒ traderes

ad mortem/et tā diram mortem. Nunq̄d
tibi dura fuit vel iniurioſa que benignita/
te nitebat apud omnes? Nequaq̄ prorſ⁹
quin etiaꝫ pia credulitate ſuſpicor etſi euā/
gelium ſileat ꝙ erga te plus officij plus be
niuolentie monſtrauerat exemplo filij/tē/
ptās ſi forte duriſſimam cordis tui nequi/
ciam cuius non erat penitus ignara/ mol/
liri leniri ve fraterna vel materna correcti/
one contingeret. Sentiebat te ad iudeos
curſitare clam et redire. neq̄ tamen prode/
bat te. ſed in bonam potius parteꝫ trahēs
omnia/forſan p̄cabatur te rogabat horta/
batur vt inuideam iudioꝝ erga filium ſu/
um magr̄m tuū tu mitigares tu pacis con
ſiliator fieres. Nec deerant quantum ſuſpi
cari fas eſt/blandicie virginales cum gra/
ui maturitate monendi ꝑ verba potentia
gignere compaſſionem in cordibus belua
rum. An forte ſeorſum te aduocans alloq̄/
batur. vides o iuda chariſſime/quo pacto
magiſtrum tuum filium meum/querūt iu
dei perdere. Sciuiſti. aderas enim quan/
do ſuſtulerunt lapides vt iacerent in eum.
quando vir e templo viuus euaſit. Nūc ꝑ/
ſor te ꝑ ſocialem omnium noſtrum conui
ctum. ꝑ ſi quid ipſe totus bonus noſq̄ om
nes/bene vnq̄ de te meruimus. roga iude
os que ad pacem ſunt. Is enīꝫ et redis ad
eos. oſtende nihil eſſe in filio meo dignum
morte. qui infirmos eoꝝ curauit. qui do/
ctrinis erudiuit qui ſolum dei honorem ⁊
gloriā viuēdo p̄dicandoq̄ queſiuit. Cur
in huius morte peribimus omnes? Scis
ꝙ ex eius vita pendet mea. Quinetiam tu
ipſe qualem alium dominū vel magr̄m ha/
biturus es/in quo plus benignitatis gra/
tie et fauoris expectas. Elegit te in fratreꝫ.
in apoſtolum. in amicum pauit te. miniſtra/
uit tibi. poſtate miraculoꝝ cum auctorita
te p̄dicandi dotauit te. diſpenſatoreꝫ ſuum
conſtituit te. Deniq̄ maiora ſunt que pro
mittit. ❡ Ad hec et ſimilia virginis alloq̄a
ſcire velleꝫ. o crudeliſſime iuda. que tibi fa
cies. qui geſtus. q̄lis ꝑ reſponſiōe vl' ſer
mo vel nutus. Sed certe leue erat/te im/
pudenti ſimulatione velle fallere matrem/
qui filium dei putaſti decipere. dicēs. Nū/
quid ego ſum rabbi. Et rurſus. Si opor/
tuerit me mori tecum/no te negabo. Nam
teſte Matheo omnes diſcipuli cuꝫ Petro
ſimiliter hoc dixerunt. Alij forſan improui
de. tu ꝑditorie. Cupiditas tua (o iuda) ob

voluebat te/tanta noctis caligine. vt in lu
cidiſſimo die/turpitudinem tuaꝫ latere pu
tares nec erubeſceres. Nunq̄d nō in ipſa ꝑ
ditionis hora/verba reuerende blandeq̄
ſalutationis ꝑtuliſti/dicens. Aue Rabbi
Magiſtruū vocas de quo nuꝑ ad iudeos
tanq̄ de malefico ⁊ fraudulento dixeras. te
nete eum et ducite caute. ❡ Animaduerti/
tis o viri patres et fratres animaduertitis
q̄ ceca ſit auaricia/que ita cor iude firma/
uit obduſitq̄ vt egreſceret medendo deteri
orq̄ redderet. Quid non mortalia pectora
cogis auri ſacra fames? nam ad ipſos etiaꝫ
iudeos vltro cucurrit non ſolicitat⁹ ab eis
ſed more emptoris interrogās. Quid vul
tis mihi dare et ego eum vobis tradam?
Habet itaq̄ cogitatio auaricie radicata/
ſuam ebrietatem. ſuum furoreꝫ. ſuamq̄ in
ſaniam inexorabilem p̄cibus. inflexibileꝫ
conſilijs. ſurdam monitis. demum ad mi/
nas omnes iamiam irruentes imꝑterritaꝫ
Et putatis auaricie ſoli ꝓpriam hanc eſſe
ſurditatem ad conſilia? Putatis huic iude
ſoli contigiſſe? Haberbant incorrigibili/
tatem comitem/hanc melancolicam inſa/
niam/hoc demonium ſurdum/affectio q̄/
libet. vel paſſio viicioſa. dum ꝓfundari ra
dicariq̄ ſinitur. Hoc in philocaptis ad a/
morem. Hoc in vanigloriosis ad gloriam
pompas p̄latiōeꝫ. Hoc in inuidis ad odio
ſam malignandi libidinem/quotidie con/
ſpicim⁹. Alioquin melius irent res huma
ne p̄ſertim eccleſiaſtice ſi nō ſalubrib⁹ mo/
nitis/cōſilijſq̄ legum eternarum/paſſiōes
vicioſe. ebrioſe. ſtulte. furioſe. vel dominati
onis. vel auaricie. vel ambitionis/obſtitiſ
ſent. Neq̄ tam diuturna contagione/ſciſ/
ma p̄ſens labefactaſſet eccleſiam/ſi ꝑ extir/
pando ſolum ſciſmate non pro obſequen/
do paſſioni multiplici vicioſe/fuiſſet inſu
datum. Exitus vero qualis habebitur/ne
ſcio. de⁹ ſcit. Hoc vnum fidenter aſſero. ꝙ
par quam auara ſuꝑbia clericorum/p̄ſer/
tim in ſublimitate poſitoꝝ exulare fecit ab
eccleſie domo/non regredietur per eandeꝫ
viam auaricie et ſuperbie/in regioneꝫ no/
ſtram. Non muneribus/non terrori/
bus ſolicitando animos contrariantium
ſed per viam liberalem ac benigne humili
tatis. A qua tamen q̄ longe abierimus co
gitare ſtupor eſt. querentibus omnib⁹ que
ſua ſunt non que Jeſu chriſti. non ſine rea
tu ꝑditionis/cuꝫ iuda ſimonis ſcharioti

b **Tertia cõſideratio**

¶ Proditor eſt cum iuda eccleſiaſticus p̄
dicans et confitens Jeſum verbis. operi/
bus autem negans. Judas interpretatur
confitens. ſed eſt confiteri deum ore. nega/
re vero factis ſm apoſtolũ. ¶ Ignoſce mi
hi domine Jeſu. quoniam hic contra me
ipm pˀhaturus ſum/ contra aniamam me/
am/ niſi miſerearis locuturus. Heu quoti
ens ego cum meis ſimilibus te Jeſum/ le/
gem qꝫ tuam ore tractauimus? Quotiens
aliorum languores p̄dicando ſanare. quo
tiens ſpiritus immundos errorum et vici
orum ab aliĳs depellere. quotiens teipſum
in eoꝝ cordibus p ſemen verbi tui ſpiritu/
aliter gignere tentauimus? Cor autem no
ſtrum longe erat a te. languidum. egrũ. vi/
ciĳs obſeſſum. cui ex ſententia dicere potue
ras illud puerbij. Medice cura teipſum.
Illud inſup dictum tum Peccatori. qua/
re tu enarras iuſticias meas et aſſumis te/
ſtamentum meum p os tuum? Tu vero o
diſti diſciplinam. piciſti ſermones meos
retrorſum. et cetera que ſequũtur. ¶ Sic
ſic vrias tulit ſecum litteras ꝓprie mortis.
Sic fabricatores arce pro ſaluando Noe
cum ſuis perierunt. ſic dicente Señ. Tur
piſſimum eſt quod nobis obĳci ſolet/ ver/
ba phie tractare non opera. Sic dominũ
cognoſcentes philpſophi/ neqꝫ tamen euꝫ
ſicut deum glorificantes non gratias agẽ/
tes/ dati ſunt in reprobum ſenſum. quãto
magis theologi xpiani.

Nolo tamen inſul/

tent p̄dicatoribus/ canes muti non valen/
tes neqꝫ volentes latrare. quoniam ſi pdi/
tionis rei ſunt eccleſiaſtici qui loquentes
bona non faciunt. nũquid obſecro gloria
buntur illi/ nunq̄d excuſabuntur/ quoruꝫ
officio annexa eſt obligatio p̄dicandi? Ip
ſi autem bona neqꝫ dicunt neqꝫ faciũt Ita
qꝫ duplici cõtritione couterentur. qꝛ ꝛ ſeip
ſos interimunt letali gladio criminum. et
alios ſilẽdo ociando qꝫ male pdũt. ¶ Quã
q̄ꝫ terribile ſit valde vnde tanta ſurditas in
auribus p̄dicantium qui ꝓpriam vocẽ nõ
audiunt. quo pacto non verentur ferre dã
nationis in ſeipos ſententiam. Quomõ p̄
ſumunt deum (vt ita loquamur) edocere q
li pena mulctandi ſunt? Qua fronte nõ ex/
paueſcunt ſeueriſſimuꝫ illud de euangelio
improperium. Ex ore tuo te iudico fuerit
q̄ꝫ. Sed pfecto aliquando facilius eſt ac/
cuſare vicia q̄ꝫ vitare. facilius laudare vir/
tutes q̄ꝫ implere. Deniqꝫ: non omnes qui
ſcripturarum verba vel legunt vel loquun
tur/ formauerunt in ſeipos veros ꝓprios ꝛ
intimos conceptus eoꝝ que dicũtur. non
plus aliquando q̄ꝫ pueri vel pice vel ceciſ
coloribus. Propriĳ nimiꝝ et veri cõceptꝰ
ſpũales/ p guſtum intimum. guſtus vo in
timus/ p operis exercitium cum deſiderio
vehementi/ gignũtur formanturqꝫ. Nota/
uit hoc qui dixit A mandatis tuis intelle/
xi. Et rurſus. Guſtate opando. et videte co
gnoſcendo. Nam guſtus ipe cognitio ẽ ex
ꝑimentalis noticia. ſm Greg. in omelia.

Atuero ne miſera

bilis hec admiratio. hec fatuitas inſenſibi
lis. hec incorigibilis inſania/ videatur apud
arrogantes et emulos/ ꝓpria ſolis theologi
cis. cõmunis eſt affirmamus omnibꝫ hoi/
bus quos non exceperit gratia ſaluatoris
Miraris tu et mirando deteſtaris et irri/
des/ qꝛ theologus dicit aliqua de contem/
ptu mundi et gloria futuri ſeculi/ et ea inter/
pretaris qd̃ non credit que loquitur. Oſtẽ
dam tibi plus vel eque mirandum. Quis
precor eſt ex hominibꝫ qui neſciat ſe mori/
turum. qui non fateatur et dicat? Ego abſ/
qꝫ vlla momenti interpolatione ſicut reus
fugio ad mortis ſuſpendium. ego ſicut vm
bra p̄tereo. Nihilominus q̄ꝫ raros ex hoi/
bus oſtendas mihi/ qui non talia et taliter
operanter in adquiſitione diuitiarum/ in
luxu ſeculi/ in contentionibꝫ et emulatiõi/
bus et ſimilibus inſaniĳs/ quaſi ppetuo vi
cturi ſint. quaſi non prinus et repente ve/
lint nolint ab hoc vmbratili ſeculo migra
turi. Currunt ad mortem ſicut vitulus ali
quis ſaltans laſciuiens et ludens. Ita ni/
hil mouet eos illud qd̃ ſciunt/ qd̃ loquunt
qd̃ pro certiſſima re pfitentur. ¶ Mentio/
ſi non viderim hominem dampnatum ſu/
ſpendio mox interiturum/ cum ſociĳs q̃ iã
pendebant/ fabulari in quadriga ridere io
cari. Deniqꝫ quoties videmus hoies hila
ri vultu cum riſibus et cachinnis/ recentia
alioꝝ funera p̄ſentia qꝫ celebrare/ Intra ec
cleſias. quotidianum tibi erit hoc ſpecta/
culum monſtruoſum. Deſinant igitur the
ologoꝝ inſanias/ ipi qui non minus inſa
niunt/ ſubſannare. Accipiet talis quilibet

Illud Oratij Tu tandem maior parcas in
ſane minori. Ceterum. habet hoc vnū pre
dicatio cōmonitioqꝫ ſupbia. qꝛ fit interdū
vt loquens alijs/ſeipm tandem aliquādo
audiat. ſe inſtruat. ſe conuertat. quēadmo/
dum contigit vni ex ſanctis patribus. ꝛita
de ꝑditorio peccatore/verus iuſtus exorit
carens ſpiritu obdurationis. Jam iamqꝫ
diſſimilis Jude ſymonis ſcharioti.

Quarta conſideratio

¶ Proditor eſt eccleſiaſticus ſuſcipiēs
ſacrum pſbyteratus honorem et officium
ſi ꝑdite viuendo exhibet ſe diabolo execra
bile mancipium quem oportuerat ſanctis
operibꝫ eſſe dei ſacerdotem et miniſtrū. Ni
mirum q̄to ſtatus altior/tanto caſus gra/
uior. Pergebā in ſacerdotes noſtri tempo
ris declarare volens exaggerare ꝑditionis
ſue nequiciam ſupra iniquitatē iude quo
ad plurima. Nam iudas mortalem. iſti im
mortalem tradunt vendunt ꝓſtituūt fe/
dant dilaniant crucifigūt. Sed affuit ſtu/
dioſitas ſpeculatrix familiaris noſtra con/
tra faciem mentis mee. Querelam inquit.
hanc declamatoriam linque. Noli fruſtra
niti et intendo odiū querere. deſine ſurdos
imo obduratos ſupra petram quorundaꝫ
animos velle verbis emendare. Contere/
res eos potius q̄ emollires. habeto iudaꝫ
in exemplum. Quamobrem his ſibi dere/
lictis/dic obſecro te. ſolutiōem ad dubitati
ones aliquas litterales/ex dictis habentes
originem. ¶ Dic ſi iudas quem apoſtotaſ
ſe iam cōſtabat a deo. vēdiderat quippe eū
nocte ꝑcedenti. Dic iniquam/ſi in hac ce/
na/vere ſacerdos eſt effectus? Reſpōdi ve/
re effectum ſacerdotem. Ita eniꝫ doctores
ſentiunt ex q̄ ſuſcipere intendebat id quod
xp̄us dabat omibus ap̄lis dicēs. Hoc fa/
cite in meam cōmemoratiōem.

¶ Dic igitur ſi potuiſſet

corpus chriſti verum cōſecraſſe? Rn̄/
di cōſequens eſſe vt hoc potuerit. Dic
igitur ſi ſupra corpus chriſti miſticum po
teſtatem ſuſcepat/ſacramentaliter abſoluē
di. Rn̄di non ſuſcepiſſe ſicut nec petrꝰ nec
ap̄lorꝫ ceteri/vſqꝫ poſt reſurrectiōem. Pro
miſſa fuerat antea talis poteſtas. ſed pꝰ re
ſurrectiōem exhibita. ſicut pontificatꝰ ſum
mus. niſi dixerimꝰ ꝙ eccleſia duos papas
Jeſum et Petrum tūc in carne mortali ſi/
mul viuentes habuerit Itaqꝫ ſacerdotalis
ordo ꝓ ſui cōplemento duas formas habꝫ
habetqꝫ duplicem caracterem. ſicut dupli/
cem poteſtatem. vnam ſup corpus xp̄i ve/
rum. ſup miſticum alteram. ¶ Dic cōſeqn
ter cur Cyprianꝰ et alij doctores plurimi
quorꝫ dicta recitantur in decretis/poſuerūt
nihil fieri in ſacramentis nihilqꝫ conferri
a ſciſmaticis: qualis erat iudas? Hoc etiaꝫ
in pſenti ſciſmate quidaꝫ dogmatiſare ſcri
bereqꝫ voluerunt? Rn̄di determinationeꝫ
Auguſtini ꝛ eccleſie ad oppoſitū eſſe ſi ſim
pliciter ita ſentiebant Cyprianus cū ſuis.
Eſt quoqꝫ ratio manifeſta. q̄m poteſtas in
abdicabilis eſt humanitus que caractere i
debili ſtabilitur Intelliguntur autem dc̄a
Cypriani cum ceteris. de ſciſmaticis vl' he
reticis. qui vel nō faciunt vel facere non in
tendunt/ſm obſeruationem forme et ma/
terie ab eccleſia traditam et a chriſto inſti/
tutam. Uel dic. non poſſunt. glo. ſine pctō

Dic ſi iudas ſtatim

excidit a fide et a religione ꝑ apoſtaſiaꝫ
ꝑditoriam vendendo Jeſum iudeis/ꝑdi/
derit ius in apoſtolatu. Et vt clarior ſermo
fiat in ſimili. Dic ſi ep̄us vel p̄latus aliqs/
eo facto ꝙ errat in fide et ꝑtinaciter? ſit de/
poſitus. Rn̄di ꝙ et ſi p̄latus hereticus di/
gnus ſit deponi. nihilominus non eſt eo
facto depoſitus. ſicut aliquis q̄tumcunqꝫ
ſit dignus epiſcopari/non eſt ꝓpter hoc eo
facto factus ep̄us. niſi ꝑ electionem huma
nam vel diuinam manifaſtam Itaqꝫ neqꝫ
deponitur inuitus niſi diuina vl' humana
auctoritate coagente. Alioquin incertiſſi/
me eēnt et vage eccleſiaſtice poteſtates hie
rarchice. Signum huius manifeſtum ha
betur in iuda quem in honore apoſtolico
Jeſus tenuit. nec a conſortio ſepauit q̄tū/
cunqꝫ ſciret illū apoſtatam in occulto. Sꝫ
nec virgo eum Maria/ſui facinoris con/
ſcia/deuitauit.

Dic igitur qualiter

ille erit caput in eccleſiaſtica hierarchia q̄
non meretur dici membrum? Rn̄di pote/
ſtates et gratias iſtas eſſe diſtinctas ſcd̄m
donum p̄lationis/et donuꝫ charitatis ſeu
fidei. Propterea poteſtas p̄lationis mane/
re poteſt imo dari/deſinentibꝫ alijs. ſic ab/
ſcedente charitate/manet ſepe fides et ſpes
¶ Error oppoſitus/magnam vt audio in

anglia rixam dedit. Materia igitur ſuffici
ens ad plationem de facto vel ſuſcipiendā
vel recipiendam/eſt homo baptiſatus via
tor intendens recipe id qđ eccleſia cōferre
conſtituit ¶ Dic cur dñs iudam quē caſu
rum ſciebat elegit in aplm? Ego inqt duo
decim elegi/et vnus ex vobis diabolus eſt
Reſpondi qđem iſtam eſſe vnam de illis:
quas intuens aplus/reuerenti ſilentio pre
teriens honorauit exclamans. O altitudo
diuitiaꝝ ſapiētie et ſcie ꝛc. Hoc vnū ſcimꝰ
ꝙ in iuda non cauſauit deus improbā vo
luntatem pditionis ſcelerate/ineſſe mali/
cie. Attamen ipe hac mala voluntate bene
vſus eſt tanꝙ dei ſapientia attingens a fi/
ne vſqꝫ ad finem fortiter et diſponens om/
nia ſuauiter. Corripit hic ſtulta ambitio
cordis humani. proruēs impauide ad cul
mina dignitatum. quem honorem/hō eti/
am vocatus etiam electus a deo/non tute
neqꝫ ſine multo cadendi diſcrimine ſuſci/
pit. teſtimonio ſunt iudas et ſaul plurimi/
qꝫ. Quis igitur manet exitus/dum ingerit
ſe quiſpiam prece pcio non vocatū vō de/
cum vtinam non reprobatum.

Dic ſi miracula fie

bant a iuda vtiqꝫ reprobo. quale erit p ca/
noniſatione ſctoꝝ apud ecciam argumen
tum? Rñdi vitam inſpici debere. que ſi in
humilitate certa et nō ficta cōiuncta ſit mi
raculis. reſultant (vt determinat Greg. i di/
alogo) duo ſigna ſufficientis ſanctitatis o
ſtenſiua. Porro miracula ſine vita quo ad
hoc ſignū fallax ¶ Probabat ingenioſitas
ſtudioſā multiplicare queſtiones hmōi ſu
per numerū. cui ego vale faciens/noli inqꝫ
amplius me interrogando morari. quoni
am grandis adhuc reſtat dicendoꝝ via de
ſignis pditionis iude ſimonis ſcharioti
Paruit illa. illa petens ſcholaſticū exerciti
um. ego ad morale negociū redeo ꝛc.

Enumeratis itaqꝫ quattuor ſila
lationib ſumptis ex iude ſtatu
vel pfeſſione p collationis pte
prima/ſuperſunt iuxta poſitū
ab initio/ſimulationes alie/quib pditio/
nem ſuā iudas vel tegere vel excuſare cona
tus eſt/tam geſtu ꝙ affatu. Quattuor vtri
qꝫ notaueram ꝙꝙ plures inueniri poſſe n̄
abnuo. Has ſimulatiōes tum occupatio/
num turba irruens/tum amica breuitas p
terire iubebat. quas nihilominꝰ breui cō/
pendio non tam ambulare ꝙ excurrere p/
poſui/octonarium ſub quaternario cōple
turus. et ad mores ſub quadruplici conſi/
deratione traducturus.

Prima cōſideratio

Judas cum Jeſu cibū ſumpſit nedū car/
nalem ſed ſacramētalem. qđ eſſe debuerat/
non mediocre federis argumentū. Omit/
tamus iudam. cleꝝ intueamur. et pchdo/
lor eccleſiſticos ſil'es inuenimus/comedē/
tes patrimoniū Jeſu. eū vero in ſuis pau/
perib ſpoliantes. ſumentes eucharistiam.
ſed eam venalem faciētes Hinc puenit eſti
mo tanta ſup omnes hoīes in eccleſiaſti/
cis quibuſdam cecitas. tam incorrigibilis
obduratio iuxta impcatiōez pphe. Fiat mē
ſa coram tpis in laqueum ꝛc. Tolerat ni/
hilominus eccleſia tales/ſicut xpus iudā:
agricola zizaniam. pſertim in occultis ne/
vel confeſſio pdatur vel ſecretum.

Secunda cōſideratio

¶ Judas tolerauit lotionem pedum a
chriſto ſibi fieri. quib pridie ambulauerat
ad vendendū eū. Fuerat hoc ſignū mundi
cie et amicicie. ꝙꝙ non emūdatior interiꝰ
ſed ſordidior et odioſior effectus eſt. Tales
aliqs videre in clero eſt/extendētes palam
pedes affectionū/vel in cōpūctione vel in
cōfeſſione tanꝙ xpi manib abluendos. ſꝫ
remanent ſordes in pedib eoꝝ. Quare? qꝛ
nolunt peccandi deſerere penitus volūta/
tem. ſed eligunt vel in ſterquilinio libidis
cōputreſcere. vel in alieni retentione rubi/
gine conſumi. vel igneo vindicādi zelo ſuc
cendi. Tales etſi quotidie videātur conſi/
teri et celebrent. irriſores ſunt pditorij/nō
penitētes idonee. Hoꝝ cuilibet dū oſculā
tur xpm in ſacro vel frēm in eccia/dici pōt
ex ſnia. Juda. filiū hoīs oſculo tradis. Et
rurſus ex pſona ipius xpi. Amice ad qđ ve
niſti. Amicū intelligite non morib ſed na
tura. Vel iō amicum noīat xpus. qꝛ ad a/
miciciam quēlibet peccatorem recipe ſi n̄
obſtiterit paratus eſt in hac vita.

Tertia cōſideratio

Judas ſe curam paupm gerere/officio ge
ſtu et verbo videri voluit. Erat quippe iu
das loculos hñs inferens ea q̄ aſportabā/
tur Propterea indigne tulit effuſiōem vn
guenti dicens. Vt quid pditio hec. Hoc

preterea velamine exitum ſuum a cena co
operuit. cuius intentioni accōmodās xp̄s
vocem ait. Q̄ð facis facis fac citius. quod
ita acceptū eſſe ab ap̄lis quaſi ad vſus ne/
ceſſarios exiſſet tradit euangeliū. ¶ Si a
iuda ad eccleſiaſticos huius tp̄is deuolua
mus noſtre cōſiderationis oculos/q̄t inſpi
ciemus q̄ ſub titulo alēdi ſuſtentādiq; pau
peres/redditus vberrimos in loculos bn̄/
ficiorū recōditos habent. curant nullos. au
ferunt ea q̄ aſportata ſunt. non iam vt dent
vxori ⁊ filijs. ſed execrādo ſacrilegio in ob/
ſcenioribus vſus vertūt. Currunt alij/di/
ſcurrūtq; Martham ſe iactantes. qui oci/
oſorū Marie ſimiliū vnctiōem/hoc eſt de/
uotiōem faſtidiūt improbātq; dicentes ¶
Ut q̄d pditio hec? Quaſi vicʒ ipſos/practi
ca talia tractare/ingēs amor chriſti ⁊ pau/
perum/non lucrorū tp̄aliū ardor agitaret:
Tales/nihil magnū/nihil eccl'iaſtico viro
dignū deputāt/niſi q̄ð lucrū affert tp̄aliuʒ
cōmodorū/in pecunie vel neſcio cui⁹ ſolici
te iuriſdictiōis dilatatiōe. Profūde apō eos
inualuit illō. Sp̄ualia ſine tp̄alibꝫ diu eſſe
nō pn̄t. Et illud Oratij O ciues ciues/q̄/
renda pecunia p̄mū. Uirtus poſt nūmos
p̄dicāte ex aduerſo Jh̄u. Primo q̄ri. reg. dei.
⁊c. Cū p̄terea xp̄s vt exēplo ſuo doceret nō
magni pēdendā eſſe apō eccl'iaſticos prela/
tos/tp̄aliū curā. Ipſe/iudā reprobū furē ſa
crilegūq;/talibꝫ p̄fecerit/nolēs tali ſolicitu
dine cōteri ſanctiores ap̄l'os. ¶ O deus o
religio o fides o pietas. eloq̄r an ſileā? Nūc
heu ſp̄ualitas oīs. vt aiarū cura cōfeſſio vel
p̄dicatio vel omittit̄ vel peſſimis ſordidis
infidis diſcholis inſcijs/paſſim cōmittit̄.
Et a quibꝫ? Ab illis q̄ nō tute ſuanda tra/
derēt taliū alicui bona ſua niſi ſb̄ q̄tidiana
rōe. Et q̄ bona? nō dicā aurū/nō argentū/
nō vaſa p̄cioſa. dicā poma. dicā cibaria vel
alia vilia ſua ſeu ludicra. Tam vilis ē apō
eos/tā nulli⁹ p̄cij aiarū pditio p q̄bꝫ mortu
us eſt xp̄us. Quotidie vigilāter apud eos
calculus ponit̄ de expēſis. de moribꝫ vltia
fit q̄ſtio. vltimā vel vltima ſʒ iā nulla. ¶ Ex
hec loco de loculis Jeſu grādis olīʒ q̄ōnū
et aſſertionū rixa p̄ſertiʒ tp̄e Johis. xxij. ex/
citata eſt. dicētibꝫ plurimis/xp̄m habuiſſe
aliq̄d in cōi expſſam eſſe in euangelio veri
tatē. neq; mēdicaſſe ap̄l'os. nec pauptatem
vouiſſe ſicut nec caſtitatē. Erat enī iudas
vxoratus nimirū ſicut Petr⁹. Decertabāt
alij tota animoſitate ponētes ex aduerſo p
hereſi dicere q̄ chriſtus habuit aliquid in
p̄prio vel cōi. Nam hec eſt inquiūt euange
lica pfectio/altiſſimaq; paupertas. Studio
ſos remitto ad ſcripta. niſi placet phariſea
cas de pfectiōe cōtētiōes magis ſpnere q̄
inſpicere. pfectō xp̄iana ē dei dilectō. i q̄ q̄ fer
uētior ē h̄ ⁊ pfectoꝛ indicat̄ ¶ Quarta cōſiō
ratio Judas ad extremū r̄ferēs. xxx. argēte
os/dixit. Peccaui tradēs ſanguinē iuſtuʒ
¶ Sed dicā hic q̄ð ſentio. Uox iſta nō pe
nitētis ē ſed pditoris/pditiōem ſuā ad cō/
plemētū deducētis Quo pacto inq̄es? Non
ne iudas hic et cōfitet̄ pctm̄. et ablatū reſti/
tuit ⁊ mḡro ſuo/iuſticie titulū aſcribit. quo
mō vox iſta pditiōis erit nō cōtritiōis? Po
nat igit̄ volo iudas mecū rōeʒ. Appello te
o iuda. ſi iuſtus eſt ille quē tradidiſti ſicut
iuſtū noīas. verax fuerit neceſſe eſt. debui/
ſti credere q̄ docuerat te. q̄ve p̄dicāda tradi
derat. Docuerat aūt dn̄s di. Ueni aīas nō
pdere ſʒ ſaluare. Juſſerat inſup q̄ frī peccā
ti dimitteret̄ pctm̄ nō tm̄ ſepties ſed vſq; ſe
ptuageſies ſepties. Cur ergo de taʒ veraci
miſecordiq; doctore/deſperas Porro ſi tā
ta ē iniq̄tas tradidiſſe Jeſum/cur hoc pri
us q̄ſi diſſimulādo puipēdebas? Hec pla
ne fuit diabolica fraus q̄ te poſſederat tu vo
lente. Ille enī pditor ⁊ homicida diabol⁹/
pctā priuſq; fiant q̄ſi nulla eſſe ſuadet/vt p̄
ſumat hō. dū vo ppetrata fuerit illa nimis
exaggerat vt deſperet. Inde eſt forſan q̄ in
vocē cayn erūpis o iuda pfide dicēs Ma/
ior eſt iniq̄tas mea q̄ȝ vt veniā merear. Ue
niā merearis o iuda. vis igit̄ grām dei. vis
eius miām/meritis emi. vis eā operū tuorū
mercede cōduci? Hoc priſus eſt q̄ð dico. tu
a mercenaria cogitatōne tua/nō diſcedis:
Cōples eā poti⁹ dū iuſticiā tuā cōſtituere
volēs p merita tua. nō es iuſticie dei ſubie
ctus. illi inquā iuſticie cui vox tua teſtimo
niū phibet dicēs. Peccaui tradēs ſangui
nē iuſtū. ſed cor negat. ſuſpēdium cōdicit.
Quō iuſtus ſi ſpantes in ſe. ſi penitentes/
abijceret ⁊ dānaret ¶ Sed q̄s erā inquies
q̄ facere poſſeʒ irritū verbū. dei dicētis Ue
tū hoī illi p quē tradar. meli⁹ erat illi ſi na/
tus nō fuiſſet hō ille? Cōminatio hec erat
o iuda q̄ten⁹ reſipiſceres. nō neceſſitatis i/
ductio. Alioquin petrus neceſſitate peccaſ
ſet. nec iā peccaſſet ſi neceſſitatus. Alioquī
p̄terea plurimis nunq; poſt p̄pheticas mi/
nas ſalus patuiſſet. Mutaſſes volūtatem
penitēdo/mutaſſet ſnīam indulgendo. ¶
Sʒ irriſerūt inq̄es ſacerdotes iudeorū/ſpē
auferētes. ⁊ dicētes. Quid ad nos? tu vide

ris. Nūc ergo ꝯgnoſcis/ cū q̄lib⁹ mercatus
es. qꝛ cū odioſis ꝛ ꝑfidis. nihil ſolatij. irri/
ſionis vero plurimū afferētib⁹. Propterea
cur eoꝝ ſibſānatiōes iuſta viciſſitudīe n̄ irri
ſiſti. fugiēs ꝑtim ad mr̄ez illā totā beniuo
lā et miſericordē. Affirmo ſecur⁹/ ipſa tibi
veniēti gremiū pietatis extēdiſſ3 apτū. hec
q̄n ſubſānaſſ3 aut iꝑroperaſſ3 tibi more iu
deoꝝ. aut ſtultoꝝ illoꝝ qui de ſctitate ſibi
blādiētes/ abijciūt cū auſteritate vocis aut
geſt⁹/ hūiles i ꝯfeſſiōe penitētes. nō attēdē
tes illō apl'i. Frēs ſi occupat⁹ fuerit hō i ali
q̄ delicto. vos q̄ ſpūales eſtis/ iſtruite eū in
ſpū lenitatis/ ꝯſiderās teipm̄ ne ꝛ tu tēte/
ris. ¶ S3 iā pridē ſentio o doctiſſimi ꝛ ſa/
piētes viri qꝛ ꝛ mēoria q̄ falliti aliq̄b⁹ q̄ di/
ctauerā ꝛ plixitas inculta/ gigner̄ pōt faſti
diū. Eſto finis igit̄ i obſecratiōe dn̄i nr̄i ie
ſu xp̄i ꝛ ꝑiιcordiſſime mr̄is ſue ne ſit in aliq̄
nr̄m cor obduratū ꝛ deſperās/ inſtar Iudē
ſimonis ſcharioτis. ſ3 peniteam⁹ tpal'r hic
in ſpe. vt tādē re ipa gaudeam⁹ in eternita/
te/ ꝑſtāte eo q̄ ē bn̄dict⁹ in ſecl'a ſcl'oꝝ. amē.

Sequitur ſermo de

xp̄i reſurrectiōe i die paſce eiuſdē cācellarij

SI cōſurrexiſtis cū xp̄o/ q̄ ſur/
ſū ſunt q̄rite. original'r ad Co
loceñ. iij. ꝛ recitatiue i ep̄l'a ho
dierna. ¶ In nr̄e breuis vti
nā efficacis collatiōis exor/
dio ꝑ i̅petrāda ſpūſſcti gr̄a/ vt affectū boni
generet: genitū nutriat. nutritū vſq3 in effe
ctū ꝑducat. mr̄ez virginē ſalutabim⁹ corde
hūiliato ꝛ voce pia di. Aue maria. Si cō
ſurrexiſt; ꝛc. Circa hec apl'i verba/ tres ꝯſi
deratōes occurrūt ꝑ nūc q̄tū dederit deus
ꝑſequēde. Pria d̄ xp̄i reſurrectiōe meditā/
da iugiter. ſc̄da d̄ nr̄i ꝯſuſcitatōe affectāda
ſalubriter. tertia de celi bitatōe inq̄rēda feli
citer. pria ꝛ ſc̄da ꝯſideratiōs ſumūt̄ ex pria
pte thēat;. Si ꝯſur. ꝛc. ꝑ hēni apte inuit̄ re
ſurrexiſſe xp̄m. Tertia ſumit̄ ex ſc̄da pte q̄ ē
ſurſum querite. ¶ Eſt igitur prima con/
ſideratio de xp̄i reſurrectiōe meditāda iugi
ter. Meditāda p̄ſus hec glorioſiſſima xp̄i
ſc3 ieſu reſurrectio. In eāq3 fideliū mentes
ſedulo cōuertēde. c⁹ vigor ineſtiabilis. c⁹
valor iappciabilis. c⁹ iſup ifallibilis certitu
do. ¶ Infallibilis plāe certitudo/ q̄ppe hāc
angelici ſpūs locuti. hāc ſcē mliēres agno/
uerūt. hāc thōas pri⁹ heſitās ex palpatōne
xp̄i certior effcūs pfeſſ⁹ ē. hāc pri⁹ irridens
paul⁹/ cōſtātiſſime ꝑdicauit. hec demū nūc
piſcātib⁹ nūc orātib⁹ apl'is nūc ſil'r n̄ ſic diui
ſim/ aptiſſis oñſa ē indicijs. Ex xp̄i palam
fctā aſſūptōe. ex miraculis inūer; i veritat;
h⁹ atteſtatiōe celebrat;/ mirabil'r affirmata.
Addam⁹ hos pene oēs alioſq3 inūerabl'es
ſūme ſctitat; viros/ q̄ꝝ nōnulli eā ex reuela
tiōe ſcīſpūs vt paul⁹ accepant/ ꝑ hac aſſer
tiōe ſpōtaneā ſubijſſe morte. i q̄b⁹ nihil e/
rat cur mētiri aut fallere vellēt. vt q̄ ꝑmptiſ
ſimi erāt hac ꝑ fidei ꝑmulgatōe/ cōtūelias
carcereſq3 ppeti. oēſq3 a ſeipis p̄ntis vite io
cūditates abdicare. Dānabile igit̄ eſt de ea
vel tātiſp trepidare. aut eā q̄ſi nouellā velle
p⁹ tota teſtatōes diſcuter̄. ¶ S3 ē ēt reſur
rectōis h⁹ bn̄dciſſie vigor ieſtiabl'is quam
oñdit ꝓpria reſurgētis v̄t⁹/ alieō n̄ egēs ſbſi
dio. qō antea nō ſiluerat xp̄s d. Ptātē hēo
ponēdi aīa3 meā ꝛ iterū ſumēdi eā. Io. x.
Vigor iſup palā fit ex eo qꝛ ꝑ eā xp̄s i mor
tē aſſūpſit nomē qō ē ſr̄ oē nomē ſc̄m apl'm
fortior glioſiſſim⁹ q3 q3 pri⁹ erat/ reſurrexit
xp̄s iſtar fabuloſi illi⁹ regis anthei c⁹ occi/
ſor hercules fuit. q̄ (ſi q̄d vetuſtati credit̄) q̄
tiēs aduerſarij i̅petu humi ꝑcūbebat q̄ſi vi
res eiuſdē eidē terra miſtraret robuſtior cō
ſurgebat atq3 ad pugnādu3 alacrior. Itaq3
terre viſceribꝫ cauernoſoq3 ſepl'cro v̄tuoſior
exit xp̄us. pl'eſq3 hoſtes ſāſonis ad modu3
moriēdo q3 ātea viuēdo cōtriuit. Eſt p̄/
terea reſurrectōis xp̄i valor inappꝛtiabl'is.
Hec ſiq̄dē pcti nr̄i cirographū deleuit. hec
diſſoluit hoīe3 ſb dura dēonis tyrānide cō
peditū ꝛ e teterrimo tēbraꝝ carcere eūdē e/
ripuit. Hec ſc̄m ꝓpha3 ferreos iſregit vectes
ereaſq3 obtriuit portas hec ſuperne ciuitatis
aditū reſerauit. hec poſtrēo oēs i adā mor/
tuos viuificeuite reſtituit ſuſcitauitq3. Per
qō vltimū ꝓtiſſie xp̄s ſic ꝑ ꝓphicū os oli3
iſonuerat. ſilis fctūs ē pelicāo q̄ ꝓprio ſan/
guie ꝓpriaq3 morte fer⁹ ītiatos viuificat a/
more q̄dā mirabili. ¶ Ita ex reſurrectione
hac magiſ hēm⁹ vn̄ gratulemur vn̄ grās cu
mulati⁹ r̄feram⁹ q3 ex nr̄a creatiōe. q̄m q̄dē
nil aut paꝝ creaſſe pfuerat/ niſi lapſos rele
uaſſe mortuoſq3 ſuſcitaſſe ꝯtigiſſ3. magnū
ꝑterea ꝛ ad erigēdos aīos pcipuū ē feſtitat;
hodierne miſteriū. reſurrectōis dn̄ice my/
ſteriū. hoīe3 nāq3 nihil a do vite h⁹ moribū
de ꝯſtituit amatorē: eūdē nihil ita i vicioꝝ
pceps trahit ſicuti ſut̄e vite imortalitatiſq3
deſpatio. Eteni q̄ pacto aſpnabit̄ viciū/ et
āplexabit̄ v̄t⁹ cū h̄ plexq3 dlect3 hec ꝯtriſt3
ſi nec illi⁹ ſuppliciū nec h⁹ pmiū fiat̄ expe